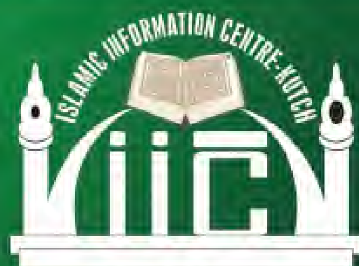
اقامۃ البراھین علی من استغاث بغیر اللہ
او صدق الکھنۃ والعرافین

ગૈરુલ્લાહ સે ફરિયાદ
શરઈ દલાઈલ કી રોશની મેં

સમાહત અશ્-શૈખ અબ્દુલ અઝીઝ બિન અબ્દુલ્લાહ બિન બાઝ (ર.અ.)

Islamic Information Centre-Kutch

પ્રકાશન નં. ૬૧

حراستِ توحید

હિરાસતે તૌહીદ

اقامة البراهين على من استغاث بغير الله او صدق الكهنة والعرافين

ગૈરુલ્લાહ સે ફરિયાદ શરઈ દલાઈલ કી રોશની મેં

તાલીફ

સમાહતુશ્-શૈખ

અબ્દુલ અઝીઝ બિન અબ્દુલ્લાહ બિન બાઝ (રહ.)

(સાબિક મુફ્તીએ આ'ઝમ, સઊદી અરબ)

ગુજરાતી લિપિયાંતર : મુહમ્મદ જમાલ પટીવાલા

— શાએકર્દા —

ઈસ્લામિક ઈન્ફર્મેશન સેન્ટર-કચ્છ

નૂરાની હોટલ કે પાસ, ડાંડા બજાર, ભૂજ (કચ્છ)

મોબાઈલ : (+91) 8401786172 Blog : www.iickutch.blogspot.in

Gairullah se Fariyad-Hirasate Tauheed (Gujarati Lipiyantar)
By : Samahat As-Shaikh Abdul Aziz Bin Abdullah Bin Baaz
Gujarati Lipiyantar : Muhammad Jamal Patiwala

–: Publisher :–
ISLAMIC INFORMATION CENTRE-KUTCH
Near Hotel Noorani, Danda Bazar, BHUJ (Kutch)
Mobile : 8401786172,
Blog : www.iickutch.blogspot.in

પ્રથમ આવૃત્તિ
પ્રત : ૧૦૦૦
નવેમ્બર, ૨૦૧૭

પૃષ્ઠ : ૪૮

મુદ્રક : યુનિક ઓફસેટ, અહમદાબાદ

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ
(અલ્લાહ કે નામ સે, જો બેઈન્તહાં મેહરબાન ઔર રહમવાલા હૈ.)

તકદીમ

સબ કિસ્મ કી તા'રીફ અલ્લાહ કે લિયે સઝાવાર હૈ, ઔર અલ્લાહ કે રસૂલ પર, આપ કે સહાબા પર ઓર જો ભી આપ કો દોસ્ત બનાયે સબ પર સલાત-વ-સલામ હો.

અમ્મા બાદ ! ચૂંકે અકીદએ તૌહીદ હી વહ બુનિયાદ હૈ, જિસ પર મુહમ્મદ બિન અબ્દુલ્લાહ, આપ પર બેહતરીન રહમતેં ઔર પાકીઝા સલામતી હો, કી દા'વત કાઈમ હૈ, ઓર યહ બુનિયાદ હકીકતન્ તમામ રસૂલો કી જૌલાનગાહ હૈ, જૈસા કે અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હૈ :

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ

''ઔર હમને હર ઉમ્મત મેં રસૂલ ભેજા, તાકે વહ લોગ અલ્લાહ કી ઈબાદત કરેં ઔર ગૈરુલ્લાહ કી હુક્મરાની સે બચેં.'' (સૂરઃ નહલ, ૧૬:૩૬)

ઔર ઈસ દા'વત પર પુખ્તા અઝ્મ કા તકાઝા મુખ્તલિફ કિસ્મ કી બિદઆત વ અબાતીલ સે જંગ હૈ, ક્યૂં કે હર મુસલમાન કે લિયે ઝરૂરી હૈ કે વહ અપને દીન મેં સોચ-બિચાર કરે ઔર શરીઅતે ઈસ્લામી કે મુતાબિક અલ્લાહ તઆલા કી ઈબાદત બજા લાએ.

ઈસ ઉમ્મત કે અસ્લાફ મેં સે પેહલે મુસલમાન અપને દીન કે મુઆમલે મેં હિદાયત પર થે, ક્યૂં કે ઉનકે આ'માલ, બલ્કે તમામ મુઆમલાત કુર્આને-કરીમ ઔર સુન્નતે મુતહ્હરા કે મુતાબિક હુવા કરતે થે.

ફિર જબ મુસલમાન કી અક્સરિયત અપને અકાઈદ વ આ'માલ મેં ઈસ સીધી રાહ, યાઅ્ની કિતાબ વ સુન્નત કી રાહ સે હટ ગઈ, તો ઉનકે અકાઈદ, મઝાહિબ, સિયાસત ઔર એહકામ કે લિહાઝ સે કઈ ફિરકે બન ગયે. ઈસ ઈન્હિરાફ કા નતીજા યહ હુવા કે ઉનમેં બિદઆત, અબાતીલ ઔર શઅ્બદાબાઝી કો ફરોગ હાસિલ હુવા, જિસસે અઅ્દાએ ઈસ્લામ કો ઈસ્લામ ઔર મુસલમાનો પર તઅ્નાઝની કી રાહ મિલ ગઈ.

ઉલ્માએ ઈસ્લામ અપની તાલીફાત મેં ઉન પુરાની ઔર નઈ બિદઆત સે ડરાતે

રહે. ઉન્હી અહમ તાલીફાત મેં સે એક કિતાબ 'ઈકામતુલ બરાહીન' હૈ, જો સમાહતુલ અલામ અશ્-શૈખ અબ્દુલ અઝીઝ બિન અબ્દુલ્લાહ બિન બાઝ ને લિખી હૈ, જો દર્જે ઝેલ તીન રિસાલોં કે મજમૂએ પર મુશ્તમિલ હૈ :

(૧) નબી ﷺ સે ઈસ્તગાશા કા હુક્મ.

(૨) જિનોં ઔર શૈતાનોં સે ઈસ્તગાશા ઔર ઉનકે લિયે નઝરોં કા હુક્મ.

(૩) બિદઅઈયહ ઔર શિરકિયહ અવરાદ વ વઝાઈફ કો મા'મૂલ બનાને કા હુક્મ.

ઔર રિયાસતે સઊદી અરબ, જો ઈસ ખિત્તે મેં ઈસ્લામી દા'વત કા ઝંડા સંભાલે હુવે હૈ, આપ કે સામને યહ તીનોં રસાઈલ પેશ કર રહી હૈ, તાકે વહ ભી બિદઆત વ ખુરાફાત સે જંગ મેં હિસ્સા લે સકે ઔર મુતવાઝન સકાફત ઔર ઈસ્લામ કે હકીક ફહમ કો બલંદ કર સકે.

હમ અલ્લાહ બલંદ વ કાદિર સે દુઆ કરતે હૈ કે ઈસ રિસાલે સે ઉસકે બંદોં કો ફાયદા પહુંચે. – وصلى الله على نبينا محمد وآله وصحبه وسلم. (વ-સલ્લલ્લાહુ અલા નબિય્યિના મુહમ્મદ વ આલિહી વ-સ્હાબિહી વ સલ્લમ.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

(અલ્લાહ કે નામ સે, જો બેઈન્તહાં મેહરબાન ઔર રહમવાલા હૈ.)

પેહલા રિસાલા

હર તરહ કી તા'રીફ અલ્લાહ કો સજાવાર હૈ ઔર રસૂલુલ્લાહ ﷺ પર, આપ કી આલ પર, આપ કે સહાબા પર ઓર જો ભી આપ કી હિદાયત સે હિદાયત પાએ, સબ પર સલાતો-સલામ હો. અમ્મા બાદ !

મુજતમઅ કુવૈતી કે સહીફા સુમારા નંબર ૧૫, મોરિખા ૧૯-૪-૧૩૯૦ હિજરી મેં ''ફી ઝિક્રુલ મવલૂદુન્-નબવીઉશ્-શરીફ'' કે ઉન્વાન કે તહત ચંદ અશ્આર શાયેઅ હુવે, જો નબી ﷺ સે ઈસ્તગાશા, અપની ઉમ્મત કો સંભાલને, ઉસકી મદદ કરને ઔર ઈસ તફરકા વ ઈખ્તિલાફ સે નિજાત દિલાને કે લિયે કહે ગયે થે. યે તફરકા વ ઈખ્તિલાફ ઈસ ઉમ્મત મેં બઢા, જિસકા નામ કભી 'આમના' (અમ્નવાલી) થા. ઈન ઈશારાકર્દા અશ્આર મેં સે ચંદ કાબિલે ઝિક્ર હૈ :

અય અલ્લાહ કે રસૂલ ! ઈસ જાન કો સંભાલ લિજિયે.
જો જંગ કી આગ ભડકા રહા હૈ ઔર જો ભડકાયે, ઉસે ઈસ લપેટ મેં લે લેતા હૈ.
અય અલ્લાહ કે રસૂલ ! ઈસ ઉમ્મત કો સંભાલ લિજિયે,
જિસકી રાત કા સફર શક કે અંધેરોં મેં લંબા હો ગયા હૈ.
અય અલ્લાહ કે રસૂલ ! ઈસ ઉમ્મત કો સંભાલ લિજિયે,
જિસકી રોનક અફસોસ કી હલાકતોં મેં ખતમ હો ગઈ હૈ...
તા આં કે યૂં કહા :
અય અલ્લાહ કે રસૂલ ! ઈસ ઉમ્મત કો સંભાલ લિજિયે,
જિસકી રાત કા સફર શક કે અંધેરોં મેં લંબા હો ગયા હૈ.
આપ ઉમ્મત કી જલ્દ મદદ કિજિયે, જૈસા કે આપ ને બદ્ર કે દિન મદદ કી થી,
જબ અલ્લાહ ત્આલા કો પુકારા થા,
તો કમઝોરી શાનદાર ફત્હ મેં તબદીલ હો ગઈ,
ક્યૂં કે અલ્લાહ ત્આલા કે લશ્કર ઐસે હૈં, જિન્હેં તૂ દેખ નહીં સકતા.

(અલ્લાહુ અકબર !) તહરીર કરનેવાલે ને અપની નિદા ઔર ઈસ્તગાશા કો ઈસ અંદાઝ સે રસૂલુલ્લાહ ﷺ પર પેશ કિયા ઔર મુતાલબા કિયા કે વહ જલ્દ અઝ જલ્દ ઉમ્મત કી મદદ કો પહુંચે ઔર ઉસે સંભાલ લેં, જૈસે વહ ઈસ બાત કો બિલકુલ ભૂલે હુવે થા યા ઈસસે જાહિલ થા કે મદદ તો સિર્ફ અલ્લાહ અકેલે કે હાથ મે હૈ. યે નબી ﷺ યા મખ્લૂકાત મેં સે કિસી ભી દૂસરે કે હાથ મેં નહીં હૈ, ચુનાંચે અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ વ ત્આલા ને અપની કિતાબે-મુબીન મેં ફરમાયા :

وَمَا النَّصْرُ اِلَّا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ﴿١٢٦﴾

''ઔર મદદ તો અલ્લાહ ગાલિબ હિકમતવાલે કે પાસ હૈ.''

(સૂરઃ આલે ઈમરાન, ૩:૧૨૬)

નીઝ ફરમાયા :

اِنْ يَّنْصُرْكُمُ اللّٰهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ ۚ وَاِنْ يَّخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِيْ يَنْصُرُكُمْ مِّنْۢ بَعْدِهٖ ۗ

''અગર અલ્લાહ તુમ્હારી મદદ કરે, તો કોઈ તુમ પર ગાલિબ નહીં આ સકતા ઔર અગર તુમ્હેં રુસ્વા કરે તો ઔર કૌન હૈ, જો ઉસકે બાદ તુમ્હારી મદદ કો પહુંચેગા ?''

(સૂરઃ આલે ઈમરાન, ૩:૧૬૦)

ઔર યે બાત સરીહ હુક્મ ઔર ઈજમાઅ સે માલૂમ હો સકતી હૈ કે અલ્લાહ તઆલા ને ખલ્કત કો ઈસ લિયે પૈદા કિયા હૈ કે વો ઉસકી ઈબાદત કરે ઔર રસૂલ ભેજે ઔર કિતાબેં નાઝિલ કી, તાકે ઈસ ઈબાદત કી વઝાહત કરેં ઔર ઈસકી તરફ દા'વત દેં, જૈસા કે અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા :

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْاِنْسَ اِلَّا لِيَعْبُدُوْنِ ﴿٥٦﴾

''ઔર મૈંને જિન્નોં ઔર ઈન્સાનોં કો મહઝ ઈસ લિયે પૈદા કિયા હૈ કે વો મેરી ઈબાદત કરેં.'' (સૂરઃ ઝારિયાત, ૫૧:૫૬)

નીઝ ફરમાયા :

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِيْ كُلِّ اُمَّةٍ رَّسُوْلًا اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوْتَ ۚ

''ઔર હમને હર ઉમ્મત મેં એક રસૂલ ભેજા, તાકે વો અલ્લાહ કી ઈબાદત કરેં ઔર ગૈરુલ્લાહ કી હુક્મરાની સે બચે.'' (સૂરઃ નહ્લ, ૧૬:૩૬)

નીઝ ફરમાયા :

وَمَآ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا نُوْحِيْٓ اِلَيْهِ اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنَا فَاعْبُدُوْنِ ﴿٢٥﴾

''ઔર આપ સે પેહલે હમને જો ભી રસૂલ ભેજા ઉસે હમ યહી વહી કરતે રહે કે મેરે સિવા ઈલાહ નહીં, લિહાઝા મેરી હી ઈબાદત કરો.'' (સૂરઃ અંબિયા, ૨૧:૨૫)

નીઝ ફરમાયા :

الۗرٰ ۣ كِتٰبٌ اُحْكِمَتْ اٰيٰتُهٗ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَّدُنْ حَكِيْمٍ خَبِيْرٍ ۙ﴿۱﴾ اَلَّا تَعْبُدُوْٓا اِلَّا اللّٰهَ ۭ اِنَّنِيْ لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيْرٌ وَّبَشِيْرٌ ۙ﴿۲﴾

''ઈસ કિતાબ કી આયત કો મુહકમ બનાયા ગયા હૈ, ફિર હકીમ વ ખબીર કી તરફ સે ઉસે ખોલકર બયાન કિયા ગયા હૈ કે અલ્લાહ કે સિવા કિસી કી ઈબાદત ન કરના. મૈં અલ્લાહ કી તરફ સે તુમ્હારે લિયે ડરાનેવાલા ઔર ખુશખબરી દેનેવાલા હું.'' (સૂર: હૂદ, ૧૧:૧-૨)

ઈન આયાતે મુહકમાત મેં અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ ને યે વઝાહત ફરમાઈ હૈ કે જિન્ન વ ઈન્સ કો મહઝ ઈસ લિયે પૈદા કિયા ગયા હૈ કે વે ઉસ વહદહૂ લા-શરીક કી ઈબાદત કરેં. નીઝ યે વઝાહત કી કે અલ્લાહ કે રસૂલોં કો, ઉન પર સલાતો-સલામ હો, ઈસી ઈબાદત કે હુક્મ ઔર ઈસકે મુખાલિફ જો ચીઝે હૈં ઉસકી મનાહી કે લિયે ભેજા, ફિર યે ભી ખબર દી કે ઈસ કિતાબ કી આયાત કો મુહકમ બનાયા ગયા હૈ, ફિર ઈસે ખોલકર બયાન કિયા ગયા હૈ, તાકે અલ્લાહ કે સિવા કિસી દૂસરેકી ઈબાદત ના કી જાએ ઔર ઈબાદત કા મતલબ અલ્લાહ તઆલા કી તૌહીદ ઔર ઉસકે અવામિર કો બજા લાના ઔર ઉસકી નવાહી કો છોડને કે ઝરિયે ઉસકી ઈતાઅત હૈ ઔર અલ્લાહ તઆલા ને બહુત સી આયાત મેં ઈન્હીં બાતોં કા હુક્મ દિયા હૈ. મસલન્ અલ્લાહ તઆલા કા યે ઈરશાદ :

وَمَآ اُمِرُوْٓا اِلَّا لِيَعْبُدُوا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ڏ حُنَفَاۗءَ

''ઉનકો હુક્મ તો યહી દિયા હુવા થા કે ઈખ્લાસે અમલ કે સાથ યકસૂ હોકર અલ્લાહ કી ઈબાદત કરેં.'' (સૂર: બય્યિના, ૯૮:૫)

નીઝ ફરમાયા :

وَقَضٰى رَبُّكَ اَلَّا تَعْبُدُوْٓا اِلَّآ اِيَّاهُ

''ઔર તેરે પરવરદિગાર ને ફૈસલા કર દિયા હૈ કે તુમ સિર્ફ ઉસીકી ઈબાદત કરના.'' (સૂર: બની ઈસરાઈલ, ૧૭:૨૩)

નીઝ ફરમાયા :

فَاعْبُدِ اللّٰهَ مُخْلِصًا لَّهُ الدِّيْنَ ۝ اَلَا لِلّٰهِ الدِّيْنُ الْخَالِصُ ۭ

''લિહાઝા ખાલિસતન્ અલ્લાહ હી કી ઈબાદત કરો, દેખો ઈબાદત ખાલિસતન્ અલ્લાહ હી કે લિયે હૈ.'' (સૂરઃ ઝુમર, ૩૯:૨)

ઔર ઈસ મઝમૂન કી આયાત બહુત હૈ, જો સબ ઈસ બાત પર દલાલત કરતી હૈ કે ખાલિસતન્ અલ્લાહ અકેલે કી ઈબાદત કરના ઓર અલ્લાહ કે સિવા અંબિયા વ ગૈરુલ્લાહ કી ઈબાદત કો છોડના વાજિબ હૈ, ઔર ઈસમે કોઈ શક નહીં કે દુઆ ઈબાદત કી અહમ કિસ્મ ઔર સબ કિસ્મોં કી જામેઅ હૈ, લિહાઝા ખાલિસતન્ અલ્લાહ અકેલે કો હી પુકારના વાજિબ હૈ, જૈસા કે ઈરશાદે બારી હૈ :

فَادْعُوا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ وَلَوْ كَرِهَ الْكٰفِرُوْنَ ﴿١٤﴾

''અલ્લાહ કો ખાલિસ કરકે પુકારો, ઈબાદત અલ્લાહ હી કે લિયે હૈ, ખ્વાહ યે બાત કાફિરોં કો બૂરી હી લગતી હો.'' (સૂરઃ મુ'મિન, ૪૦:૧૪)

નીઝ ફરમાયા :

وَّاَنَّ الْمَسٰجِدَ لِلّٰهِ فَلَا تَدْعُوْا مَعَ اللّٰهِ اَحَدًا ﴿١٨﴾

''ઔર મસ્જિદેં અલ્લાહ હી કે લિયે હૈ, લિહાઝા અલ્લાહ કે સાથ કિસી ઓર કો મત પુકારો.'' (સૂરઃ જિન્ન, ૭૨:૧૮)

ઔર યે આયત તમામ મખ્લૂકાત કો આમ હૈ, ખ્વાહ વો અંબિયા હોં યા કોઈ ઔર હોં, ક્યૂં કે 'અહદન્' કા લફ્ઝ નુકરહ હૈ ઔર નહી કે સિયાક મેં હૈ. ગોયા વહ અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ કે સિવા હર એક ચીઝ કો આમ હૈ. નીઝ ઈરશાદે બારી હૈ :

وَلَا تَدْعُ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ

''ઔર અલ્લાહ કે સિવા કિસી કો મત પુકારો, જો ના તુમ્હેં કુછ ફાયદ દે સકતા હે, ના તુમ્હેં કોઈ દુઃખ પહુંચા સકતા હૈ.'' (સૂરઃ યૂનુસ, ૧૦:૧૦૬)

ઔર યે ખિતાબ નબી ﷺ કે લિયે હૈ ઔર યે તો માલૂમ હૈ કે અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ ને આપકો શિર્ક સે મહફૂઝ રખા હૈ. ઈસસે મુરાદ સિર્ફ યહ હૈ કે ઈસસે દૂસરોં કો ડરાયા જાએ. નીઝ ઈરશાદે બારી હૈ :

فَاِنْ فَعَلْتَ فَاِنَّكَ اِذًا مِّنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٠٦﴾

''તુમને (શિર્ક) કિયા તો તુમ ઝાલિમોં સે હો જાઓગે.'' (સૂરઃ યૂનુસ, ૧૦:૧૦૬)

ફિર જબ આદમ عليه السلام કી તમામ તર અવલાદ કે સરદાર કા યે હાલ હો કે અગર

વો અલ્લાહ કે સિવા કિસી દૂસરે કો પુકારે તો ઝાલિમોં સે હો જાએ, ફિર અગર કોઈ દૂસરા પુકારે તો ઉસકા ક્યા હાલ હોગા, ઔર ઝુલ્મ કા લફ્ઝ જબ મુતલકન્ આયે તો ઈસસે મુરાદ શિર્કે અકબર હોતા હૈ, જૈસા કે અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ ને ફરમાયા :

وَالْكٰفِرُوْنَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿٢٥٤﴾

"ઔર કાફિર હી ઝાલિમ હૈ." (સૂરઃ બકરહ, ૨:૨૫૪)

નીઝ ફરમાયા :

اِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيْمٌ ﴿١٣﴾

"બિલા-શુબા શિર્ક હી બડા ઝુલ્મ હૈ." (સૂરઃ લુકમાન, ૩૧:૧૩)

ગોયા ઈન આયાત ઔર ઈનકે ઈલાવા દૂસરી આયાત સે યે માલૂમ હોતા હૈ કે અલ્લાહ કે સિવા દૂસરી ચીઝોં કો, ખ્વાહ વો ફૌતશુદા હોં યા દરખ્ત હોં યા બૂત વગૈરહ હોં, પુકારના અલ્લાહ અઝ-વ-જલ કે સાથ શિર્ક હૈ, ઔર યે ઉસ ઈબાદત કે મનાફી હૈ, જિસકી ખાતિર અલ્લાહ તઆલા ને જિન્નોં ઔર ઈન્સાનોં કો પૈદા કિયા ઔર ઈસ બાત કી વઝાહત ઔર ઈસકી તરફ દા'વત દેને કે લિયે રસૂલ ભેજે ઔર કિતાબેં નાઝિલ ફરમાઈ, ઓર યહી લા-ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહ કે માઅ્ની હૈ. ગોયા ઈસકે માઅ્ની યે હૈ કે અલ્લાહ કે સિવા કોઈ મા'બૂદે બર-હક નહીં, ઓર યે બાત ગૈરુલ્લાહ કી ઈબાદત કી નફી કરતી હૈ ઓર ઈસે અલ્લાહ અકેલે કે લિયે સાબિત કરતી હૈ. અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ ફરમાતા હૈ :

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَاَنَّ مَا يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ هُوَ الْبَاطِلُ

"યે ઈસ લિયે કે અલ્લાહ હી બર-હક હૈ ઓર ઉસકે સિવા જિસે ભી યે લોગ પુકારતે હૈં વો બાતિલ હૈ." (સૂરઃ હજ્જ, ૨૨:૬૨)

ઔર યહી બાત દીન કી અસલ ઔર મિલ્લત કી બુનિયાદ હૈ ઔર ઈસ અસલ કી સિહત કે બાદ હી કોઈ ઈબાદત સહીહ હો સકતી હૈ, જૈસા કે અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હૈ :

وَلَقَدْ اُوْحِيَ اِلَيْكَ وَاِلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكَ ۚ لَئِنْ اَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ
عَمَلُكَ وَلَتَكُوْنَنَّ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿٦٥﴾

"આપ કી તરફ ઔર આપ સે પેહલે લોગોં કી તરફ યહી વહી કી ગઈ કે અગર આપ શિર્ક કરેંગે, તો આપ કે અમલ બરબાદ હો જાએંગે ઔર આપ ઝિયાંકારોં સે હો જાએંગે." (સૂરઃ ઝુમર, ૩૯:૬૫)

નીઝ અલ્લાહ ને ફરમાયા :

وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٨﴾

''ઔર અગર વો શિર્ક કરતે, તો ઉનકે સબ આ'માલ બરબાદ હો જાતે.''

(સૂરઃ અન્આમ, ૬:૮૮)

ઔર દીને-ઈસ્લામ દો બડે ઉસૂલોં પર મબની હૈ. એક યે કે અલ્લાહ અકેલે કે સિવા કિસી કી ઈબાદત ના કી જાએ ઔર દૂસરે યે કે અલ્લાહ કે નબી ઔર રસૂલ મુહમ્મદ ﷺ કી શરીઅત કે મુતાબિક ઈબાદત કી જાએ ઔર યહી ઈસ શહાદત 'લા-ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહ, મુહમ્મદુર્રસૂલુલ્લાહ' કે માઅ્ની હૈ. લિહાઝા જો શખ્સ મુરદોં કો પુકારે, ખ્વાહ વો નબી હોં યા કોઈ ઔર હોં, યા બૂતોં કો યા દરખ્તોં, પત્થરોં યા ઉન કે ઈલાવા મખ્લૂકાત મેં સે કિસીકો પુકારે યા ઉનસે ફરિયાદ કરે યા કુરબાનીયોં ઔર નઝરાનોં કે ઝરિયે કરીબ હોના ચાહે યા ઉનકે લિયે નમાઝ ગુઝારે યા સિજ્દે કરે તો બિલાશુબા ઉસને અલ્લાહ કે સિવા ઉન્હેં રબ બના લિયા ઔર અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ કા શરીક બનાયા, ઔર યે ઉસ અસલ કે મુખાલિફ ઔર 'લા-ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહ' કે માઅ્ની કે મનાફી હૈ, જૈસે કોઈ શખ્સ દીન મેં નયા કામ કરે, જિસકી અલ્લાહ ને ઈજાઝત નહીં દી, તો ઉસ પર મુહમ્મદુર્રસૂલ્લાહ ﷺ કી શહાદત કે માઅ્ની મુતહક્કીક નહીં હુવે. ચુનાંચે અલ્લાહ ત્આલા ફરમાતા હૈ :

وَقَدِمْنَآ إِلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَٰهُ هَبَآءً مَّنثُورًا ﴿٢٣﴾

''જો કામ ઉન્હોં ને કિયે હોંગે હમ ઉનકી તરફ બઢેંગે તો ઉન્હેં ઉડતા હુવા ગુબાર બના દેંગે.'' (સૂરઃ ફુરકાન, ૨૫:૨૩)

ઔર યે આ'માલ ઉસ શખ્સ કે હોંગે જો અલ્લાહ અઝ-વ-જલ કે સાથ શિર્ક કી હાલત મેં મરા હો, યા ઐસે બિદઈ આ'માલ જિનકી અલ્લાહ ત્આલા ને ઈજાઝત નહીં દી. ગોયા ઐસે આ'માલ કિયામત કે દિન ઉડતા હુવા ગુબાર બન જાએંગે, ક્યૂં કે વો શરીઅતે મુતહ્હરા કે મુવાફિક ના થે, જૈસા કે નબી ﷺ ને ફરમાયા હૈ :

''જિસ શખ્સ ને હમારે ઈસ અમ્ર (શરીઅત) મેં કોઈ નયા કામ નિકાલા, જો પેહલે ના થા, તો વો કામ મરદૂદ હૈ.''

ઈસ હદીસ કી સિહત પર શૈખૈન કા ઈત્તિફાક હૈ ઔર યે મરાસલાનિગાર અપની ફરિયાદ ઔર દુઆ કે લિયે રસૂલુલ્લાહ ﷺ કી તરફ મુતવજ્જહ હુવા ઔર રબ્બુલ આલમીન સે એ'રાઝ કિયા, જિસકે કબઝએ કુદરત મેં મદદ, નફા ઔર નુકસાન હૈ, જો કિસી દૂસરે કે હાથ મેં નહીં, ઔર ઈસમેં કોઈ શક નહીં કે યે બહુત બડા ઝુલ્મ ઔર

અઝીમ કિસ્મ કા શિર્ક હૈ. જબ કે અલ્લાહ તઆલા ને મહઝ ઉસ (અલ્લાહ)સે દુઆ કા હુક્મ દિયા હૈ ઔર યે વાદા કિયા હૈ કે જો ઉસે પુકારેગા, વો ઉસકી દુઆ કુબૂલ ફરમાએગા ઔર યે ભી ધમકી દી હૈ કે જો શખ્સ ઈસ બાત સે તકબ્બુર કરેગા વો ઉસે જહન્નમ મેં દાખિલ કરેગા, ચુનાંચે ફરમાયા :

وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُوْنِيْٓ اَسْتَجِبْ لَكُمْ ۭ اِنَّ الَّذِيْنَ يَسْتَكْبِرُوْنَ عَنْ عِبَادَتِيْ سَيَدْخُلُوْنَ جَهَنَّمَ دٰخِرِيْنَ ۝

''ઔર તુમ્હારે પરવરદિગાર ને ફરમાયા : મુઝે પુકારો, મૈં તુમ્હારી દુઆ કુબૂલ કરૂંગા. બિલાશુબા જો લોગ મેરી ઈબાદત સે તકબ્બુર કરતે હૈં વો ઝલીલ વ ખ્વાર હોકર જહન્નમ મેં દાખિલ હોંગે.'' (સૂરઃ મુ'મિન, ૪૦:૬૦)

ઈસ આયત મેં 'દાખિરીન' કા માઅ્ની ઝબરદસ્ત ઔર ઝલીલ હૈ. યે આયતે-કરીમા ઈસ બાત પર દલાલત કરતી હૈ કે દુઆ ઈબાદત હી હોતી હૈ. નીઝ ઈસ બાત પર ભી કે જો શખ્સ ઉસસે તકબ્બુર કરે ઉસકા ઠિકાના જહન્નમ હૈ. યે તો ઉસ શખ્સ કા હાલ હૈ, જો અલ્લાહ સે દુઆ કરને સે તકબ્બુર કરે. અબ જો શખ્સ દુઆ હી કિસી દૂસરે સે કરે ઔર અલ્લાહ સે એ'રાઝ કરે ઉસકા ક્યા હાલ હોગા, જબ કે અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ કરીબ હૈ, દુઆ કુબૂલ કરનેવાલા હૈ, હર ચીઝ કા માલિક ઔર હર ચીઝ પર કાદિર હૈ, જૈસા કે ઈરશાદે બારી હૈ :

وَاِذَا سَاَلَكَ عِبَادِيْ عَنِّىْ فَاِنِّىْ قَرِيْبٌ ۭ اُجِيْبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ اِذَا دَعَانِ ۙ فَلْيَسْتَجِيْبُوْا لِىْ وَلْيُؤْمِنُوْا بِىْ لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُوْنَ ۝

''જબ મેરે બંદે આપ સે મેરે મુતાલ્લિક પૂછેં તો ઉન્હેં બતલા દિજિયે કે મૈં કરીબ હી હું. જબ ભી મુઝે કોઈ પુરકારનેવાલા પુકારતા હૈ તો મૈં ઉસકી પુકાર કા જવાબ દેતા હું. લિહાઝા ઉન્હેં ચાહિયે કે વો મેરા હુક્મ માનેં ઔર મુઝ પર ઈમાન લાએં, તાકે વો રાહે-હિદાયત પર આએં.'' (સૂરઃ બકરહ, ૨:૧૮૬)

ઔર રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને સહીહ હદીસ મેં ખબર દી હૈ કે દુઆ હી ઈબાદત હૈ ઔર આપને અપને ચચાઝાદ અબ્દુલ્લાહ બિન અબ્બાસ رضي الله عنهما સે ફરમાયા :

''અલ્લાહ તઆલા કો યાદ રખ, અલ્લાહ તુઝે યાદ રખેગા, તુ ઉસે અપને સામને પાએગા. જબ તુઝે સવાલ કરનાર હો, અલ્લાહ સે સવાલ કર ઔર જબ તુઝે મદદ દરકાર હો તો અલ્લાહ હી સે મદદ માંગ.''

ઈસ હદીસ કો તિરમિઝી વગૈરહને રિવાયત કિયા હૈ. નીઝ આપ ﷺ ને ફરમાયા :

''જો શખ્સ ઈસ હાલ મેં મરા કે અલ્લાહ કે સાથ કિસી શરીક કો પુકારતા થા તો વો દોઝખ મેં દાખિલ હોગા.''

ઈસ હદીસ કો બુખારી ને રિવાયત કિયા હૈ. નીઝ સહીહૈન મેં હૈ કે નબી ﷺ સે પૂછા ગયા, ''સબ સે બડા ગુનાહ કૌન સા હૈ?'' તો આપ ﷺ ને ફરમાયા : ''યે કે તુ કિસી કો અલ્લાહ કા મદ્દ-મુકાબિલ સમઝે, જબ કે ઉસીને તુઝે પૈદા કિયા હૈ.''

ઔર 'નદ્દ' કા માઅ્ની નઝીર ઔર મસીલ હૈ. લિહાઝા જો શખ્સ અલ્લાહ કે સિવા કિસી કો પુકારે યા ઉસસે ફરિયાદ કરે યા ઈબાદત કરે યા ઉસે નઝરાના પેશ કરે યા ઉસકે લિયે કુરબાની કરે યા ઈબાદત કી કોઈ ભી કિસ્મ ઉસકે લિયે બજા લાએ, તો ઉસને ઉસકો અલ્લાહ કા મદ્દ-મુકાબિલ બનાયા. ઈસસે કુછ ફર્ક નહીં પડતા કે વો કોઈ નબી હો યા વલી હો યા ફરિશ્તા હો યા જિન્ન હો યા બૂત હો યા મખ્લૂકાત મેં સે કોઈ ઔર ચીઝ હો. અલબત્તા કિસી ઝિંદા હાઝિર શખ્સ સે કિસી ઐસી ચીઝ કા સવાલ કરના યા ઉસસે મદદ ચાહના જિસકે ઝાહરી અસ્બાબ મૌજૂદ હોં ઔર વો ઈસ પર કાદિર ભી હો તો યે શિર્ક નહીં, બલ્કે યે તો આદી ઉમૂર હૈં, જો મુસલમાનોં કે લિયે જાઈઝ હૈ, જૈસા કે મૂસા ﷺ કે કિસ્સે મેં અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા :

فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِي مِنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ

''તો જો શખ્સ મૂસા ﷺ કે ગિરોહ સે થા ઉસને અપને દુશ્મન ફરીક કે આદમી પર મૂસા ﷺ સે ફરિયાદ તલબ કી.'' (સૂરઃ કસસ, ૨૮:૨૧)

ઔર જૈસા કે અલ્લાહ તઆલા ને કિસ્સએ મૂસા ﷺ હી મેં ફરમાયા :

فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ

''(હઝરત મૂસા) વહાં સે ડરતે-ડરતે નિકલે, વો યે દેખ રહે થે કે...''

ઔર જૈસા કે ઈન્સાન જંગ વગૈરહ મેં અપને સાથીયોં સે ઐસે ઉમૂર પર ફરિયાદ કરતા હૈ, જો લોગોં કો પેશ આતે હૈં ઔર વો એક-દૂસરે કી મદદ કે મુહતાજ હોતે હૈં, ઔર અલ્લાહ તઆલા ને અપને નબી ﷺ કો યે હુક્મ દિયા કે વો લોગોં તક યે બાત પહુંચા દેં કે વો કિસી કે નફે-નુકસાન કે માલિક નહીં હૈ. ચુનાંચે સૂરઃ જિન્ન મેં ફરમાયા :

قُلْ إِنَّمَا أَدْعُو رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا ۝ قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ۝

''આપ કહ દિજિયે કે મૈં અપને પરવરદિગાર કો પુકારતા હું ઔર કિસી કો

ઉસકા શરીક નહીં બનાતા. આપ કહ દિજિયે કે મૈં ના તુમ્હારે નુકસાન કા માલિક હું ઔર ના ભલાઈ કા." (સૂરઃ જિન્ન, ૭૨:૨૦-૨૧)

નીઝ સૂરઃ આ'રાફ મેં ફરમાયા :

قُلْ لَّآ اَمْلِكُ لِنَفْسِيْ نَفْعًا وَّلَا ضَرًّا اِلَّا مَا شَآءَ اللّٰهُ ؕ وَلَوْ كُنْتُ اَعْلَمُ الْغَيْبَ لَاسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ ۚۛ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوْٓءُ ۚۛ اِنْ اَنَا اِلَّا نَذِيْرٌ وَّبَشِيْرٌ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿١٨٨﴾

"આપ કહ દિજિયે કે મૈં તો અપને આપ કે નફે ઔર નુકસાન કા ભી માલિક નહીં, મગર જો કુછ અલ્લાહ ચાહે, ઔર અગર મૈં ગૈબ જાનતા હોતા તો બહુત સી ભલાઈયાં જમા કર લેતા ઔર મુઝે કોઈ બૂરાઈ ન પહુંચતી. મૈં તો સિર્ફ ઉન લોગોં કો ખુશખબરી દેનેવાલા ઔર ડરાનેવાલા હૂં, જો ઈમાન લાતે હૈં." (સૂરઃ આ'રાફ, ૭:૧૮૮)

ઈસ મઝમૂન કી આયત બહુત હૈં. નીઝ આપ ﷺ અપને પરવરદિગાર કે સિવા ના કિસી કો પુકારતે થે ઔર ના ફરિયાદ કરતે થે. આપ ને બદ્ર કે દિન અલ્લાહ હી સે ફરિયાદ કી ઔર દુશ્મન કે મુકાબલે મેં મદદ ચાહી ઔર ઈસ મુઆમલે મેં બહુત રો-રો કે દુઆએં કી. આપ ફરમાતે થે : "અય અલ્લાહ ! મેરે પરવરદિગાર ! જો આપ ને મુઝસે વાદા કિયા હૈ વો પૂરા ફરમાઈયે." યહાં તક કે હઝરત અબૂ બક્ર رضي الله عنه કહને લગે : "અય અલ્લાહ કે રસૂલ ! અલ્લાહ આપ કો કાફી હૈ. ઉસને આપ સે જો વાદા કિયા હૈ વો પૂરા કરેગા."

ઈસી બારે મેં અલ્લાહ તઆલા વ સુબ્હાનહૂ ને યે આયત નાઝિલ ફરમાઈ :

اِذْ تَسْتَغِيْثُوْنَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ اَنِّيْ مُمِدُّكُمْ بِاَلْفٍ مِّنَ الْمَلٰٓئِكَةِ مُرْدِفِيْنَ ﴿٩﴾ وَمَا جَعَلَهُ اللّٰهُ اِلَّا بُشْرٰى وَلِتَطْمَئِنَّ بِهٖ قُلُوْبُكُمْ ۚ وَمَا النَّصْرُ اِلَّا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿١٠﴾

"જબ તુમ અપને પરવરદિગાર સે ફરિયાદ કર રહે થે, તો ઉસને તુમ્હારી ફરિયાદ કુબૂલ કરતે હુવે જવાબ દિયા કે મૈં તુમ્હારી પે-દર-પે આનેવાલે એક હઝાર ફરિશ્તોં સે મદદ કરૂંગા, ઔર અલ્લાહ ને યે કામ સિર્ફ તુમ્હારી ખુશખબરી ઔર તુમ્હારે દિલોં કો તસલ્લી દેને કે લિયે કિયા, ઔર મદદ તો અલ્લાહ હી કે પાસ હૈ. બિલાશુબા, અલ્લાહ ગાલિબ હૈ, હિકમતવાલા હૈ." (સૂરઃ અન્ફાલ, ૮:૯-૧૦)

ઈન આયાત મેં અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ ને ઉનકે ઈસ્તગાશા કા ઝિક્ર કરકે યે બતાયા હૈ કે ઉસને ફરિશ્તોં કો ભેજકર ઉનકી ફરિયાદ કો કુબૂલ ફરમા લિયા. ફિર યે વઝાહત ફરમાઈ કે યે ઈમદાદ ફરીશ્તોં કી તરફ સે ના થી ઔર અલ્લાહ કી તરફ સે યે ઈમદાદ ફત્હ કી ખુશખબરી ઔર ઉનકે દિલોં કો મુત્મઈન કરને કી ગર્ઝ સે થી. નીઝ 'અન્-નસ્રુ ઈલ્લા મિન્ ઈન્દલ્લાહ' કહકર યે વઝાહત ફરમા દી કે યે મદદ સિર્ફ અલ્લાહ કી તરફ સે થી.

નીઝ સૂરઃ આલે ઈમરાન મેં અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ વ તઆલા ને ફરમાયા :

وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللّٰهُ بِبَدْرٍ وَّاَنْتُمْ اَذِلَّةٌ ۚ فَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿۱۲۳﴾

''ઔર અલ્લાહ ને બદ્ર કે મકામ પર તુમ્હારી મદદ કી, જબ કે તુમ કમઝોર થે, લિહાઝા અલ્લાહ સે ડરતે રહો, તાકે તુમ શુક્ર કરો.'' (સૂરઃ આલે ઈમરાન, ૩:૧૨૩)

ઈસ આયત મેં અલ્લાહ ને યે વઝાહત ફરમાઈ કે બદ્ર કે દિન અલ્લાહ હી ઉનકા મદદગાર થા. ઈસસે માલૂમ હુવા કે મુસલમાનો કો અસ્લહા, કુવ્વત ઔર ફરિશ્તોં ને જો મદદ દી થી, યે સબ કુછ મદદ, ખુશખબરી ઔર ઈત્મીનાન કે અસ્બાબ થે, બઝાતે ખૂદ મદદ ના થી, બલ્કે મદદ તો સિર્ફ અલ્લાહ હી કી તરફ સે થી. ફિર ઈસ મરાસલાનિગાર યા કિસી દૂસરે કે લિયે યે કૈસે જાઈઝ હો સકતા હૈ કે વો અપની ફરિયાદ ઔર મદદ કી તલબ કે લિયે નબી ﷺ કી તરફ મુતવજ્જહ હો ઓર અલ્લાહ રબ્બુલ આલમીન સે એ'રાઝ કરે, જો હર ચીઝ કા માલિક ઔર હર ચીઝ પર કાદિર હૈ.

બિલાશુબા યે બદતરીન જિહાલત ઔર બહુત બડા શિર્ક હૈ, લિહાઝા ઈસ મરસલાનિગાર પર વાજિબ હૈ કે વો અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ કે હુઝૂર સચ્ચી તૌબા કરે, જિસકી સુરત યે હૈ કે ઉસસે જો ગુનાહ સરઝદ હુવા ઉસ પર નાદિમ હો ઔર અલ્લાહ કો બુઝુર્ગ સમઝતે હુવે, ઉસકે લિયે મુખલિસ બનકર, ઉસકે હુક્મ કો બજા લાતે હુવે ઔર ઉસને જો ચીઝેં મના કી હૈ ઉસસે બચતે હુવે આઈન્દા ઐસા કામ કભી ના કરને કા પુખ્તા અહદ કરે. યહી સચ્ચી તૌબા હૈ, ઔર મુઆમલા અગર મખ્લૂક કે હક કા હો તો તૌબા મેં એક ચૌથી બાત ભી ઝુરૂરી હૈ કે મુસ્તહિક કો ઉસકા હક વાપિસ કરે યા ઉસસે યે હક માફ કરવાએ. અલ્લાહ તઆલા ને વાદા ફરમાયા હૈ, જૈસા કે ઈરશાદે બારી હૈ :

وَتُوْبُوْٓا اِلَى اللّٰهِ جَمِيْعًا اَيُّهَ الْمُؤْمِنُوْنَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿۳۱﴾

''અય ઈમાનદારોં ! સબકે સબ અલ્લાહ કે હુઝૂર તૌબા કરો, તાકે તુમ ફલાહ પાઓ.'' (સૂરઃ નૂર, ૨૪:૩૧)

ઔર નસારા કે બારે મેં ફરમાયા :

اَفَلَا يَتُوْبُوْنَ اِلَى اللّٰهِ وَيَسْتَغْفِرُوْنَهٗ ۭ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝

''ક્યા વો અલ્લાહ કે હુઝૂર તૌબા નહીં કરતે ઔર ઉસસે માફી નહીં માંગતે ? ઔર અલ્લાહ તો બક્ષનેવાલા મહરબાન હૈ.'' (સૂરઃ માઇદા, ૫:૭૪)

નીઝ ફરમાયા :

وَالَّذِيْنَ لَا يَدْعُوْنَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰـهًا اٰخَرَ وَلَا يَقْتُلُوْنَ النَّفْسَ الَّتِيْ حَرَّمَ اللّٰهُ اِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُوْنَ ۚ وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ يَلْقَ اَثَامًا ۝ يُّضٰعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَيَخْلُدْ فِيْهٖ مُهَانًا ۝ اِلَّا مَنْ تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَاُولٰۗىِٕكَ يُبَدِّلُ اللّٰهُ سَـيِّاٰتِهِمْ حَسَنٰتٍ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ۝

''ઔર જો લોગ અલ્લાહ કે સાથ કિસી દૂસરે મા'બૂદ કો નહીં પુકારતે, ના હી કિસી ઐસી જાન કો મારતે હૈં જિસે અલ્લાહ ને હરામ કિયા હૈ, મગર વો જો હક કે સાથ હો, ઔર ના વો ઝિના કરતે હૈ, ઔર જો શખ્સ યે કામ કરે ઉસે ઉસકે ગુનાહ કા બદલા મિલકે રહેગા, કિયામત કે દિન ઉસકે લિયે અઝાબ દુગના કિયા જાએગા ઔર વો ઝલીલ હોકર હમેશા ઉસમેં રહેગા, મગર જો શખ્સ તૌબા કરે, ઈમાન લાયે ઔર અચ્છે કામ કરે, તો અલ્લાહ ઐસે લોગોં કી બૂરાઈયોં કો નેકીયોં મેં બદલ દેગા ઔર અલ્લાહ બક્ષનેવાલા મહરબાન હૈ.'' (સૂરઃ ફુરકાન, ૨૫:૬૮-૭૦)

નીઝ ફરમાયા :

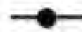
وَهُوَ الَّذِيْ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهٖ وَيَعْفُوْا عَنِ السَّـيِّاٰتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُوْنَ ۝

''વહી તો હૈ જો અપને બંદો કી તૌબા કુબૂલ કરતા ઓર બુરાઈયાં માફ કર દેતા હૈ ઔર જો કુછ તુમ કરતે હો ઉસે વો જાનતા હૈ.'' (સૂરઃ શૂરા, ૪૨:૨૫)

ઔર નબી ﷺ સે દુરસ્ત તૌર પર સાબિત હૈ કે આપને ફરમાયા :

''ઇસ્લામ પેહલે ગુનાહોં કો મુન્હદિમ કર દેતા હૈ ઔર તૌબા સાબિકા ગુનાહોં કો ખત્મ કર દેતી હૈ.''

શિર્ક કે બહુત બડા ખતરા ઔર બહુત ગુનાહ હોને કી બિના પર ઓર ઈસ તેહરીર સે પૈદા હોનેવાલે ધોકે કે ખૌફ ઔર અલ્લાહ ઔર ઉસકે બંદો સે ખૈરખ્વાહી કે જઝબે કી વજહ સે મૈં ને યે મુખ્તસર મગર જામેઅ રિસાલા લિખા હૈ ઔર મૈં અલ્લાહ અઝ-વ-જલ સે દુઆ કરતા હૂં કે વો ઉસે મુફીદ બનાએ, ઔર હમારે ઔર સબ મુસલમાનોં કે અહવાલ કો દુરસ્ત કરે ઔર દીન કી સમઝ અતા ફરમાકર હમ સબ પર એહસાન ફરમાએ, હમેં ઈસ પર સાબિત કદમ રખે, હમેં ઔર તમામ મુસલમાનોં કો નફ્સ કી બૂરાઈયોં ઔર બદ આ'માલિયોં સે પનાહ મેં રખે, વો ઈસ બાત કા કારસાઝ ઔર ઈસ પર કાદિર હૈ – وصلى الله وسلم وبارك على عبده ورسوله نبينا محمد وآله وصحبه. (વ સલ્લલ્લાહુ વ સલ્લમ વ બારિક અલા અબ્દુહૂ વ રસૂલુહૂ નબિય્યિના મુહમ્મદ વ આલેહિ વ-સ્હાબિહી.)

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

(અલ્લાહ કે નામ સે, જો બેઈન્તહાં મેહરબાન ઔર રહમવાલા હૈ.)

દૂસરા રિસાલા

યે રિસાલા અબ્દુલ અઝીઝ બિન અબ્દુલ્લાહ બિન બાઝ કી તરફ સે હર ઉસ મુસલમાન કી તરફ હૈ, જો ઈસે દેખે, અલ્લાહ તઆલા મુઝે ઔર મુસલમાનોં કો અપને દીન સે તમસ્સુક ઔર ઈસ પર સાબિત કદમ રહને કી તૌફીક અતા ફરમાએ.

અસ્સલામુ અલઈકુમ, વ-રહમતુલ્લાહ વ-બરકાતુહ.

અમ્મા બાદ ! મુઝે બાઝ ભાઈયોં ને ઉન કામોં કે મુતાલ્લિક પૂછા, જો બાઝ જાહિલ કિયા કરતે હૈં.

જૈસે અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ કે ઈલાવા દૂસરોં કો પુકારના ઔર મુશ્કિલ અવકાત મેં ઉનસે મુઆવિનત ચાહના; જૈસે જિન્નોં કો પુકારના, ઉનસે ફરિયાદ કરના, ઉનકે લિયે નઝરેં ઔર કુરબાની દેના ઔર ઈસી તરહ કે દૂસરે કામ કરના, જિનમેં સે એક યે કામ હૈ કે બાઝ લોગ કહતે હૈં 'યા મુસબ્બઅતુ ખુઝૂવહ', જિસસે ઉનકી મુરાદ જિન્નોં કે સાત રઈસ હૈ, યાઅ્ની અય સાત સરદારોં ! યે કામ કરો, ઉસકી હડીયાં તોડ દો, ઉસકા ખૂન પી લો, ઉસકા બહરૂપ ભરો, ઔર એક યે બાત કે બાઝ લોગ કહતે હૈં 'યા જિન્નુલ ઝહીરહ' ઔર 'જિન્નુલ અસ્ર' (અય ઝુહર કે વક્ત કે જિન્ન ઔર અય અસ્ર કે વક્ત કે જિન્ન ! ફલાં કો પકડો.) ઔર યે બાત બાઝ જુનૂબી મુમાલિક મેં પાઈ જાતી હૈ ઔર જો બાતેં ઈસ મુઆમલે સે જા મિલતી હૈ વો મુરદોં કો પુકારના હૈ, ખ્વાહ વો અંબિયા હોં યા વો સાલિહીન વગૈરહ હોં, ઔર ફરિશ્તોંકો પુકારના, ઔર ઉનસે ફરિયાદ કરના. યે સબ કામ ઔર ઈન જૈસે દૂસરે કામ અક્સર ઐસે મુમાલિક મેં વાકેઅ હો રહે હૈં, જો ઈન કામોં કો જિહાલત કી વજહ સે, ઔર હમ અપને સે પેહલે લોગોં કી તકલીદ કરતે હુવે ઈન્હેં ઈસ્લામ કી તરફ મન્સૂબ કરતે હૈં. ઐસી પુકાર કે સિલસિલે મેં બસા અવકાત બાઝ લોગ આરામ સે યે બાત કહ દેતે હૈં કે ઐસે કૌલ હમારી ઝબાનોં પર ચઢે હુવે હૈં. હમ ના તો ઈસકા કસદ કરતે હૈં ઔર ના હી ઐસા અકીદા રખતે હૈં. નીઝ મુઝસે યે ભી પૂછા ગયા કે જો લોગ ઈન આ'માલ મેં મસરૂફ હોં ઉન સે રિશ્તા કરને, કરાને, ઉનકી કુરબાની, ઉન પર નમાઝે જનાઝા પઢને ઔર ઉનકે પીછે નમાઝ પઢને કા ક્યા હુકમ હૈ ? નીઝ જો લોગ ગૈબ કી ખબરેં બતલાનેવાલે લોગોં કી તસ્દીક કરતે હૈં, જૈસે કોઈ શખ્સ યે દાવા કરતા હૈ કે વો મહઝ મરીઝ કે ઉન કપડોં કો જો ઉસકે જિસ્મ કો છૂતે હોં, જૈસે પઘડી, પાજામા યા દુપટ્ટા વગૈરહ સે હી મર્ઝ ઔર ઉસકે અસ્બાબ કા પતા લગા સકતા હૈ, ઐસે લોગોં કે બારે મેં શરઈ હુક્મ ક્યા હૈ ?

__જવાબ :__ હર કિસ્મ કી તારીફ અલ્લાહ અકેલે કો સઝાવાર હૈ ઔર સલાતો-સલામ ઉસ પર જિન કે બાદ કોઈ નબી આનેવાલા નહીં, ઔર ઉસકી આલ પર ઔર અસ્હાબ પર ઔર ઉન સબ લોગોં પર જો તા-રોઝે કિયામત ઉનકી રાહ પર ચલેં. અમ્મા બાદ ! અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ વ તઆલા ને તમામ મખ્લૂકાત મેં સે જિન્નોં ઔર ઈન્સાનોં કો સિર્ફ ઈસ લિયે પૈદા કિયા કે વો ઉસકી ઈબાદત કરેં, સિર્ફ ઉસી સે દુઆ ઔર ફરિયાદ કરેં ઔર ઉસીકે લિયે કુરબાની, નઝરેં ઔર બાકી સબ ઈબાદાત બજા લાએં. ઈસી ગર્ઝ સે અલ્લાહ તઆલા ને રસૂલ ભેજે ઔર ઉન્હેં ઉન્હીં બાતોં કા હુક્મ દિયા. નીઝ આસમાની કિતાબેં નાઝિલ ફરમાઈ, જિનમેં સબ સે બડી કિતાબ કુરઆને-કરીમ હૈ, જો ઈસી ચીઝ કી વઝાહત કરતી, ઉસ કી તરફ દા'વત દેતી ઔર લોગોં કો અલ્લાહ કે સાથ શિર્ક ઔર ગૈરુલ્લાહ કી ઈબાદત સે ડરાતી હૈ. યહી બાત અસલુલ-ઉસૂલ ઔર દીન વ મિલ્લત કી અસાસ હૈ ઔર યહી 'લા-ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહ' કી શહાદત કા મફહૂમ હૈ, જિસકે માઅની યે હૈ કે અલ્લાહ કે સિવા કોઈ મા'બૂદે બર-હક નહીં. ગોયા યે કલમા ગૈરુલ્લાહ કી ઉલુહિયત (ઔર યહી ઈબાદત હૈ) કી નફી કરતા ઔર બાકી સબ મખ્લૂકાત કો છોડકર અલ્લાહ અકેલે કી ઈબાદત કો સાબિત કરતા હૈ ઔર ઈસ પર કિતાબ વ સુન્નત સે દલાઈલ બેસુમાર હૈં, મસલન્ અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હૈ :

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾

''ઔર મૈંને જિન્નોં ઔર ઈન્સાનોં કો સિર્ફ ઈસ લિયે પૈદા કિયા કે વો મેરી ઈબાદત કરે.'' (સૂરઃ ઝારિયાત, ૫૧:૫૬)

નીઝ ફરમાયા :

وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ

''ઔર તુમ્હારે પરવરદિગાર ને યે ફૈસલા કર દિયા હૈ કે તુમ સિર્ફ ઉસી કી ઈબાદત કરના.'' (સૂરઃ બની ઈસરાઈલ, ૧૭:૨૩)

નીઝ ફરમાયા :

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ

''ઔર ઈન્હેં હુક્મ તો યહી દિયા ગયા થા કે ઈખ્લાસે અમલ કે સાથ યકસૂ હોકર ઉસી કી ઈબાદત કરેં.'' (સૂરઃ બય્યિનહ, ૯૮:૫)

નીઝ ફરમાયા :

وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُوْنِيْٓ اَسْتَجِبْ لَكُمْ ۭ اِنَّ الَّذِيْنَ يَسْتَكْبِرُوْنَ عَنْ عِبَادَتِيْ سَيَدْخُلُوْنَ جَهَنَّمَ دٰخِرِيْنَ ۝۶۰

''ઔર તુમ્હારે પરવરદિગાર ને ફરમાયા : મુઝે પુકારો, મૈં તુમ્હારી પુકાર કો કુબૂલ કરૂંગા. (નીઝ ફરમાયા) જો લોગ મેરી ઈબાદત સે તકબ્બુર કરતે હૈં, અનકરીબ ઝલીલ હોકર જહન્નમ મેં દાખિલ હોંગે.'' (સૂરઃ મુ'મિન, ૪૦:૬૦)

નીઝ ફરમાયા :

وَاِذَا سَاَلَكَ عِبَادِيْ عَنِّىْ فَاِنِّىْ قَرِيْبٌ ۭ اُجِيْبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ اِذَا دَعَانِ ۙ فَلْيَسْتَجِيْبُوْا لِيْ وَلْيُؤْمِنُوْا بِيْ لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُوْنَ ۝۱۸۶

''જબ મેરે બંદે આપ સે મેરે મુતાલ્લિક પૂછેં, તો આપ કહ દિજિયે કે મૈં કરીબ હૂં જબ કોઈ પુકારનેવાલા મુઝે પુકારતા હૈ, તો મૈં ઉસકી પુકાર કો કુબૂલ કરતા હૂં.''

(સૂરઃ બકરહ, ૨:૧૮૬)

ગોયા ઈન આયાત મેં અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ ને યે વઝાહત ફરમાઈ કે ઉસને જિન્નોં ઔર ઈન્સાનોં કો અપની ઈબાદત કે લિયે પૈદા કિયા હૈ ઔર યે ફૈસલા કર દિયા હૈ કે ઉસકે સિવા કિસી કી ઈબાદત ના કી જાએ ઔર 'અક્સા અમ્ર' ઔર 'અવસા' કે માઅ્‌ની યે હૈ કે અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ ને કુરઆન કી મુહકમ આયાત મેં ઔર રસૂલ ﷺ કી ઝબાન પર અપને બંદોં કો યે તાકીદી હુક્મ દિયા હૈ કે વો અપને પરવરદિગાર કે ઈલાવા કિસી કી ઈબાદત ના કરેં ઔર યે ભી વઝાહત ફરમા દી કે દુઆ બહુત બડી ઈબાદત હૈ, જો ઈસસે તકબ્બુર કરે, આગ મેં દાખિલ હોગા ઔર અપને બંદો કો હુક્મ દિયા કે વો ઉસ અકેલે કો પુકારેં ઔર બતાયા કે વો કરીબ હૈ, ઉનકી પુકાર કા જવાબ દેતા હૈ, લિહાઝા તમામ બંદો પર વાજિબ હૈ કે સિર્ફ ઉસી કો પુકારે, ક્યૂં કે પુકાર ઈબાદત કી વો કિસ્મ હૈ, જિસકે લિયે ઉન્હેં પૈદા કિયા ગયા ઔર ઈસકા હુક્મ દિયા ગયા હૈ. ચુનાંચે અલ્લાહ અઝ-વ-જલ ફરમાતા હૈ :

قُلْ اِنَّ صَلَاتِيْ وَنُسُكِيْ وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِيْ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝۱۶۲ لَا شَرِيْكَ لَهٗ ۚ وَبِذٰلِكَ اُمِرْتُ وَاَنَا اَوَّلُ الْمُسْلِمِيْنَ ۝۱۶۳

''આપ કહ દિજિયે કે મેરી નમાઝ, મેરી કુરબાની, મેરી ઝિંદગી ઔર મેરી મૌત

સબ કુછ અલ્લાહ રબ્બુલ આલમીન કે લિયે હૈ. ઉસકા કોઈ શરીક નહીં, મુઝે ઈસ બાત કા હુક્મ દિયા ગયા હૈ ઔર મૈં પેહલા ફરમાબરદાર હૂં.'' (સૂરઃ અન્આમ, ૬:૧૬૨)

અલ્લાહ તઆલા ને અપને નબી ﷺ કો હુક્મ દિયા કે વો લોગોં કો બતલા દે કે મેરી નમાઝ, મેરી કુરબાની, મેરી ઝિંદગી ઔર મેરી મૌત સબ કુછ ઉસ અલ્લાહ રબ્બુલ આલમીન કે લિયે હૈ, જિસકા કોઈ શરીક નહીં. ગોયા જિસને ગૈરુલ્લાહ કે લિયે કુરબાની કી ઉસને અલ્લાહ કે સાથ ઐસે હી શિર્ક કિયા જૈસે ગૈરુલ્લાહ કે લિયે નમાઝ અદા કી. ઈસ લિયે કે અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ ને નમાઝ ઔર કુરબાની કા ઈકઠ્ઠા ઝિક્ર કિયા ઔર યે બતલા દિયા કે યે દોનોં ચીઝેં ઉસ અકેલે અલ્લાહ કે લિયે હૈં, જિસકા કોઈ શરીક નહીં. લિહાઝા જિસ શખ્સ ને ગૈરુલ્લાહ, મસલન્ જિન્નોં, ફરિશ્તોં, મુરદોં યા કિસી દૂસરે કે લિયે કુરબાની કી, તાકે વો ઉસકે ઝરિયે ઉનકા કુર્બ હાસિલ કરે, વો ઐસે હિ હૈ જૈસે ઉસને ગૈરુલ્લાહ કે લિયે નમાઝ પઢી, ઔર સહીહ હદીસ મેં હૈ કે નબી ﷺ ને ફરમાયા :

''જો ગૈરુલ્લાહ કે લિયે કુરબાની કરે ઉસ પર અલ્લાહ ને લા'નત કી હૈ.''

ઔર ઈમામ અહમદ ને હસન સનદ સે તારિક બિન શિહાબ رضي الله عنه સે રિવાયત કી હૈ, વો કહતે હૈં કે નબી ﷺ ને ફરમાયા :

''દો આદમી એક ઐસી કૌમ પર ગુઝરે, જિનકા એક બૂત થા ઔર જબ તક કોઈ રાહગીર ઉસકે લિયે કોઈ ચીઝ કુરબાની ના દેતા યે ઉસે આગે નહીં જાને દેતે થે. ઉન લોગોં ને ઈન દોનોં મેં સે એક કો કહા :કુછ કુરબાની કરો. ઉસને જવાબ દિયા : મેરે પાસ કુરબાની કરને કી કોઈ ચીઝ નહીં. ઉન્હોંને કહા કે કુરબાની દો, ખ્વાહ એક મક્ખી કી હો. ચુનાંચે ઉસને મક્ખી કી કુરબાની દી, તો ઉન લોગોં ને ઉસકી રાહ છોડ દી ઔર યે શખ્સ જહન્નમ મેં દાખિલ હુવા. ફિર ઉન્હોંને દૂસરે સે ભી કહા કે કુરબાની કર. વો કહને લગા : મૈં તો અલ્લાહ અઝ-વ-જલ કે ઈલાવા કિસી કે લિયે કુછ ભી કુરબાની ન દૂંગા. ચુનાંચે ઉન્હોંને ઉસકી ગરદન ઉડા દી ઔર યે શખ્સ જન્નત મેં દાખિલ હુવા.''

અબ દેખિયે, અગર એક શખ્સ બૂત કે તકર્રુબ કે લિયે એક મક્ખી જૈસી ચીઝ કી કુરબાની સે ઐસા મુશ્રિક હો જાતા હૈ કે દોઝખ મેં દાખિલ હોને કા મુસ્તહિક કરાર પાએ, તો ઉસ શખ્સ કા ક્યા હાલ હોગા જો જિન્નોં, ફરિશ્તોં ઔર અવલિયા કો પુકારતા હો, ઉનસે ફરિયાદ કરતા હો ઔર ઉનસે તકર્રુબ કે લિયે કુરબાની કરતા હો, ઈસ ઉમ્મીદ પર કે વો ઉસકે માલ કી હિફાઝત કરેંગે યા ઉસકે મરીઝ કો શિફા દેંગે યા ઉસકે જાનવર ઔર ખેતી સલામત રહેંગે, યા વો યે કામ જિન્નોં કે શર વગૈરહ સે ડરતે હુવે કરતા હો, તો યે શખ્સ ઔર ઈસ તરહ કે લોગ ઉસ શખ્સ ની નિસ્બત મુશ્રિક હોને યા દોઝખ મેં દાખિલ હોને કે બદરજહ ઊલા મુસ્તહિક હૈં. એક ને બૂત કે લિયે મક્ખી કી કુરબાની દી થી ઔર ઈસ બારે મેં અલ્લાહ તઆલા કા યે કૌલ ભી વારિદ હૈ :

فَاعْبُدِ اللّٰهَ مُخْلِصًا لَّهُ الدِّيْنَ ۝ اَلَا لِلّٰهِ الدِّيْنُ الْخَالِصُ ؕ وَالَّذِيْنَ
اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖٓ اَوْلِيَآءَ ۘ مَا نَعْبُدُهُمْ اِلَّا لِيُقَرِّبُوْنَآ اِلَى اللّٰهِ زُلْفٰى ؕ
اِنَّ اللّٰهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِيْ مَا هُمْ فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ۬ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِيْ مَنْ
هُوَ كٰذِبٌ كَفَّارٌ ۝

''તો અલ્લાહ કી ઈબાદત કરો, યાઅની (શિર્ક સે) ખાલિસ કરકે. દેખો, ઈબાદત ખાલિસતન્ અલ્લાહ હી કે લિયે હૈ ઓર જિન લોગોં ને અલ્લાહ કે સિવા દૂસરે કારસાઝ બના રખે હૈં (ઉનકે મુતાલ્લિક કહતે હૈં કે) હમ ઉનકી ઈબાદત ઈસ લિયે કરતે હૈં કે વો હમેં અલ્લાહ કા મુકર્રબ બના દેં. તો જિન બાતોં મેં યે ઈખ્તિલાફ કરતે હૈં અલ્લાહ ઉનમેં ઉન ચીઝોં કા ફૈસલા કર દેગા. બિલાશુબા અલ્લાહ ઉસ શખ્સ કો હિદાયત નહીં દેતા, જો જૂટા ઔર નાશુક્રા હો.'' (સૂરઃ ઝુમર, ૩૯:૨-૩)

નીઝ ફરમાયા :

وَيَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُوْلُوْنَ هٰٓؤُلَآءِ
شُفَعَآؤُنَا عِنْدَ اللّٰهِ ؕ قُلْ اَتُنَبِّـُٔوْنَ اللّٰهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمٰوٰتِ وَلَا فِي
الْاَرْضِ ؕ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ۝

''યે લોગ અલ્લાહ કે સિવા ઐસી ચીઝોં કી પૂજા કરતે હૈં, જો ના ઉનકા કુછ બિગાડ સકતી હૈ ઔર ના ભલા કર સકતી હૈં, ઔર કહતે હૈં કે અલ્લાહ કે યહાં યે હમારે સિફારિશી હોંગે. આપ કહ દિજિયે : ક્યા તુમ અલ્લાહ કો ઐસી બાત બતલાતે હો, જિસકા વજૂદ ના આસમાનોં મે માલુમ હોતા હૈ, ના ઝમીન મેં ? વો પાક હૈ ઔર જો કુછ વો શિર્ક કરતે હૈં ઉસસે બહુત બલંદ હૈ.'' (સૂરઃ યૂનુસ, ૧૦:૧૮)

ઈન દો આયાત મેં અલ્લાહ તઆલા ને યે બતલા દિયા કે મુશ્રિકોં ને અલ્લાહ કો છોડકર મખ્લૂક મેં સે ઔરોં કો કારસાઝ બના રખા હૈ, જો ઉનકી દુઆ, ખૌફ, ઉમ્મીદ, નઝ્ર ઔર કુરબાની વગૈરહ કે સાથ ઈબાદત કરતે હૈં ઔર યે સમઝતે હૈં કે યે કારસાઝ ઉન્હેં અલ્લાહ કે નઝદીક કર સકતે હૈં ઔર ઉસકે યહાં ઉનકી સિફારિશ કર સકતે હૈં, તો અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ ને ઉન્હેં જૂટા કરાર દિયા ઔર ઉનકે ઈસ બાતિલ કામ કી વઝાહત ફરમાઈ ઔર ઉન્હેં જૂટે, કુફ્ફાર ઔર મુશ્રિકીન કા નામ દિયા. નીઝ અપની ઝાત કો ઉનકે શિર્ક સે મુનઝ્ઝહ કિયા ઔર ફરમાયા :

سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ۝

''અલ્લાહ તઆલા પાક ઔર ઉન ચીઝોં સે બલંદ હૈ જો વો શિર્ક કરતે હૈં.''
(સૂરઃ યૂનુસ, ૧૦:૧૮)

ઈસસે માલૂમ હુવા કે જિસ શખ્સ ને કિસી ફરિશ્તા યા નબી યા જિન્ન યા દરખ્ત યા પત્થર કો કારસાઝ બનાયા, જિસે વો અલ્લાહ કે સાથ પુકારતા હૈ, ઉસસે ફરિયાદ કરતા ઔર નઝ્ર ઔર કુરબાની કે ઝરિયે ઉસકા તકર્રુબ ચાહતા હૈ ઔર અલ્લાહ કે યહાં ઉસકી શફાઅત ઔર તકર્રુબ કી ઉમ્મીદ રખતા હૈ, યા મરીઝ કી શિફા કી યા માલ કી હિફાઝત કી યા કિસી ગાઈબ કી સલામતી કી યા ઐસી હી કોઈ દૂસરી ઉમ્મીદ રખતા હૈ, વો ઉસ બડે શિર્ક ઔર સખ્ત મઆસિયત મેં જા પડા, જિસકે મુતાલ્લિક અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હૈ :

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَاءُ ۚ وَمَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١١٦﴾

''અલ્લાહ ઉસ ગુનાહ કો નહીં બક્ષેગા કે ઉસકે સાથ કિસીકો શરીક બનાયા જાએ ઔર બાકી ગુનાહ, જિસે ચાહે બક્ષ દેગા ઔર જિસ શખ્સ ને અલ્લાહ કે સાથ શરીક બનાયા ઉસને બહુત બડા બોહતાન બાંધા.'' (સૂરઃ નિસા, ૪:૪૮)

નીઝ ફરમાયા :

إِنَّهُ مَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ ۖ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ ﴿٧٢﴾

''જો શખ્સ અલ્લાહ કે સાથ શરીક કરે, અલ્લાહ ને ઉસ પર જન્નત કો હરામ કર દિયા હૈ. ઉસકા ઠિકાના જહન્નમ હૈ ઓર ઝાલિમોં કા કોઈ મદદગાર નહીં.''
(સૂરઃ માઈદા, ૫:૭૨)

ઔર શફાઅત તો કિયામત કે દિન સિર્ફ એહલે તૌહીદ વ ઈખ્લાસ કો નસીબ હોગી, એહલે શિર્ક કો નહીં; જૈસા કે નબી ﷺ ને ઉસ શખ્સ કો જવાબ દિયા, જિસને યે પૂછા થા : અય અલ્લાહ કે રસૂલ ! આપ કી શફાઅત કા સબ સે ઝ્યાદા હિસ્સેદાર કૌન હોગા ? તો આપ ﷺ ને ફરમાયા : ''જિસને ખુલૂસે દિલ સે લા-ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહ કહા.''

નીઝ આપ ﷺ ને ફરમાયા :

''હર નબી કે લિયે એક દુઆએ મુસ્તજાબ હૈ ઔર હર નબી અપની-અપની યે દુઆ કર ચુકા ઔર મૈંને યે દુઆ રોઝે કિયામત અપની ઉમ્મત કી શફાઅત કે લિયે

મહફૂઝ કર રખી હૈ. અગર અલ્લાહ ને ચાહા તો યે દુઆ મેરી ઉમ્મત કે હર ઉસ શખ્સ કો પહુંચેગી, જો ઈસ હાલ મેં મરા કે ઉસને અલ્લાહ કે સાથી શિર્ક ના કિયા હો."

પહેલે મુશ્રિકીન યે ઈમાન રખતે થે કે અલ્લાહ હી ઉનકા પરવરદિગાર ઔર ખાલિક વ રાઝીક હૈ, અલબત્તા ઉન્હોં ને અંબિયા, અવલિયા, ફરિશ્તોં ઔર દરખ્તોં ઔર પત્થરોં વગૈરહ સે ઉમ્મીદ વાબિસ્તા કર રખી થી કે વો અલ્લાહ કે યહાં ઉનકી સિફારિશ કરેંગે ઔર અલ્લાહ કે કરીબ કર દેંગે, જૈસા કે પેહલે આયાત મેં યે મઝમૂન ગુઝર ચુકા હૈ. લેકિન ઉનકા યે ઉઝ્ર ના તો અલ્લાહ તઆલા કુબૂલ કરેગા ઔર ના હી રસૂલૂલ્લાહ ﷺ કુબૂલ કરેંગે, બલ્કે અલ્લાહ તઆલા ને અપની કિતાબે-અઝીમ મેં ઉન પર ગિરફ્ત ફરમાઈ ઔર ઉન્હેં કુફ્ફાર, મુશ્રિકીન કા નામ દિયા, ઓર ઉનકે ઈસ ગુમાને-બાતિલ કો જૂટા કરાર દિયા કે ઉનકે યે મા'બૂદ ઉનકી શફાઅત કરેંગે ઔર ઉન્હેં અલ્લાહ કે કરીબ કર દેંગે.

ઔર રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને ઈસી શિર્ક કી વજહ સે ઈન લોગોં સે જંગ કી, યહાં તક કે ઈબાદત કો અમલન્ અલ્લાહ એકેલે કે લિયે ખાલિસ બના દિયા, જૈસા કે અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા હૈ :

وَقٰتِلُوْهُمْ حَتّٰى لَا تَكُوْنَ فِتْنَةٌ وَّيَكُوْنَ الدِّيْنُ لِلّٰهِ ۭ

"ઔર ઉન સે જંગ કરો, યહાં તક કે ફિત્ના બાકી ના રહે ઔર દીન પૂરે કા પૂરા અલ્લાહ હી કે લિયે હો જાએ." (સૂરઃ બકરહ, ૨:૧૯૩)

રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને ફરમાયા :

"મુઝે યે હુક્મ દિયા ગયા હૈ કે મૈં લોગોં સે જંગ કરૂં, યહાં તક કે વો યે શહાદત દેં કે અલ્લાહ કે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં ઔર મુહમ્મદ ﷺ અલ્લાહ કે રસૂલ હૈ ઔર નમાઝ કાઈમ કરે ઔર ઝકાત અદા કરેં ઓર ફીર જબ વો યે કામ કરને લગેં, તો ઉન્હોં ને મુઝ સે અપને ખૂન ઔર માલ મહફૂઝ કરી લિયે. મગર જો કુછ અલ્લાહ કા હક્ હો ઔર ઉનકા હિસાબ તો અલ્લાહ કે ઝિમ્મે હૈ."

ઔર આપ ﷺ કે કૌલ 'હત્તા યશ્હદૂ અલ્લાઈલાહ ઈલ્લલ્લાહ' કા માઅ્ની યે હૈ કે વો અલ્લાહ કે સિવા હર ચીઝ કો છોડકર ઈબાદત કો ઉસી કે લિયે ખાલિસ કરેં, જબ કે મુશ્રિકીન જિન્નોં સે ડરતે ઔર ઉનસે પનાહ માંગતે થે, તો અલ્લાહ તઆલા ને ઈસ બારે મેં યે આયત નાઝિલ ફરમાઈ :

وَّاَنَّهٗ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْاِنْسِ يَعُوْذُوْنَ بِرِجَالٍ مِّنَ الْجِنِّ فَزَادُوْهُمْ رَهَقًا ۝

''ઔર યે કે બાઝ બની આદમ બાઝ જિન્નાત કી પનાહ પકડા કરતે થે, જિસસે ઉનકી સરકશી ઔર બઢ ગઈ થી.'' (સૂરઃ જિન્ન, ૭૨:૬)

ઈસકી તફસીર કરતે હુવે, પેહલી તફસીર ઈસકા માઅ્‌ની ડરના ઔર ખૌફઝદા હોના બતલાતે હૈ, ક્યૂં કે જિન્નોં ને જબ યે દેખા કે ઈન્સાન ઉનકી પનાહ તલબ કરતે હૈં, તો વો અપને આપ કો બહુત બડા સમઝને લગે થે ઔર ઉનમેં તકબ્બુર પૈદા હો ગયા થા. અબ વો ઈન્સાનોં કો ઔર ભી ડરાને ઔર ખૌફઝદા કરને લગે, યહાં તક કે બહુત સે લોગોં ને ઉનકી ઈબાદત ઔર ઉનકી તરફ પનાહ લેના શુરૂ કર દી, જબ કે અલ્લાહ ને મુસલમાનોં કો ઈસકા મુતબાદિલ યે બતલાયા કે વો અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ ઔર ઉસકે કલમાતે તામ સે પનાહ તલબ કરેં. ઈસી બારે મેં અલ્લાહ તઆલા ને યે આયત નાઝિલ ફરમાઈ :

وَاِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطٰنِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ ۭ اِنَّهٗ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿٢٠٠﴾

''ઔર અગર શૈતાન કી તરફ સે તુમ્હારે દિલ મેં કિસી કિસ્મ કા વસ્વસા પૈદા હો તો અલ્લાહ સે પનાહ માંગો. બિલાશુબા વો સુનનેવાલા, જાનનેવાલા હૈ.''

(સૂરઃ આ'રાફ, ૭:૨૦૦)

નીઝ ફરમાયા :

قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ○

''આપ કહિયે કે મૈં સુબ્હ કે માલિક કી પનાહ માંગતા હૂં.'' (સૂરઃ ફલક, ૧૧૩:૧)

ઔર,

قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاسِ ○

''આપ કહિયે કે મૈં લોગોં કે પરવરદિગાર કી પનાહ માંગતા હૂં.''

(સૂરઃ નાસ, ૧૧૪:૧)

ઔર, નબી ﷺ સે સહીહ તૌર પર સાબિત હૈ કે આપ ﷺ ને ફરમાયા :

''જો શખ્સ કિસી મકામ પર ઉતરે તો યે દુઆ પઢે -

اَعُوْذُ بِكَلِمَاتِ اللّٰهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ، لَمْ يَضُرَّهٗ شَيْءٌ حَتّٰى يَرْتَحِلَ مِنْ مَنْزِلِهٖ ذٰلِكَ۔

'અઊઝુ બિકલિમાતિલ્લાહિત્તામાતિ મિન શર્રિ મા ખલક લમ યઝુર્રહૂ શયઉન્, હત્તા યરતહીલ મિન મુનઝ્ઝલહૂ ઝાલિક' (અલ્લાહ જો કુછ બૂરાઈ તુને પૈદા કી હૈ, મૈં તેરે કલમાતે તામ કે સાથ ઉસસે પનાહ માંગતા હૂં.)

તો ઉસે કોઈ ચીઝ ગઝંદ (નુકસાન) ના પહુંચાયેગી, યહાં તક કે વો ઉસ મકામ સે કૂચ કર જાએં.

ઔર જો શખ્સ નિજાત કા તાલિબ હો ઔર અપને દીન કી હિફાઝત ઔર ખફી ઔર જલી કિસ્મ કે શિર્ક સે સલામતી કી રગબત રખતા હો ઉસે સાબિકા આયાત વ અહાદીસ સે યે બાત માલૂમ હો જાએગી કે મખ્લૂકાત મેં સે મુરદોં, ફરિશ્તોં ઔર જિન્નોં વગૈરહ સે રિશ્તા જોડના, ઉનસે દુઆ કરના ઔર ઉનસે પનાહ તલબ કરના વગૈરહ-વગૈરહ દૌરે જાહિલિય્યત કે મુશ્રિકોં કે કામ હૈં, ઔર યહી બાતેં અલ્લાહ કે સાથ બદતરીન શિર્ક હૈં. લિહાઝા ઉન્હેં છોડના, ઉનસે બચના, એક-દૂસરે કો યે કામ છોડને કી વસિયત કરના ઔર જો શખ્સ ઐસે કામ કરે, ઉસ પર ગિરફ્ત કરના વાજિબ હૈ, ઔર જો શખ્સ ઐસે શિર્કિયા આ'માલ કી વજહ સે લોગોં મેં મશહૂર હો, ના ઉસસે રિશ્તા કરના જાઈજ હૈ, ના ઉસકા ઝબીહા ખાના, ના ઉસ પર નમાઝે જનાઝા પઢના ઔર ના હી ઉસકે પીછે નમાઝ અદા કરના જાઈઝ હૈ, યહાં તક કે વો અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ કે હુઝૂર ઈન કામોં સે તૌબા કા એલાન કરે, ઔર દુઆ વ ઈબાદત કો અલ્લાહ અકેલે કે લિયે ખાલિસ કરે, ઔર દુઆ ઈબાદત હી હૈ, બલ્કે ઉસકા મગ્ઝ હૈ, જૈસા કે નબી ﷺ ને ફરમાયા : ''દુઆ હી ઈબાદત હૈ'' ઔર દૂસરી રિવાયત કે અલ્ફાઝ યે હૈ – ''દુઆ ઈબાદત કા મગ્ઝ હૈ.''

ઔર અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હૈ :

وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكٰتِ حَتّٰى يُؤْمِنَّ ؕ وَلَاَمَةٌ مُّؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكَةٍ وَّلَوْ اَعْجَبَتْكُمْ ۚ وَلَا تُنْكِحُوا الْمُشْرِكِيْنَ حَتّٰى يُؤْمِنُوْا ؕ وَلَعَبْدٌ مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكٍ وَّلَوْ اَعْجَبَكُمْ ؕ اُولٰٓئِكَ يَدْعُوْنَ اِلَى النَّارِ ۖ وَاللّٰهُ يَدْعُوْٓا اِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِاِذْنِهٖ ۚ وَيُبَيِّنُ اٰيٰتِهٖ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿٢٢١﴾

''ઔર મુશ્રિક ઔરતોં સે નિકાહ ના કરો, યહાં તક કે વો ઈમાન લે આએં ઔર મોમિન લોંડી આઝાદ મુશ્રિકા સે બેહતર હૈ, ખ્વાહ વો તુમ્હેં ભલી હી લગે, ઔર મુશ્રિક મર્દોં સે નિકાહ ના કરો, યહાં તક કે વો ઈમાન લે આએં ઔર મોમિન

ગુલામ મુશ્રિક આઝાદ સે બેહતર હૈ, અગર ચે વો તુમ્હેં ભલા હી લગે. યે લોગ દોઝખ કી દા'વત દેતે હૈં, જબ કે અલ્લાહ ત્આલા જન્નત કી તરફ ઔર અપને ઈઝ્ન (હુક્મ) સે મગફિરત કી તરફ બુલાતા હૈ, ઔર અલ્લાહ ત્આલા અપની આયાત કો ખોલકર બતલાતા હૈ, તાકે વો લોગ નસીહત હાસિલ કરે.''

(સૂર: બકરહ, ૨:૨૨૧)

ઔર અલ્લાહ તઆલા ને મુસલમાનોં કો બૂતોં, જિન્નોં ઔર ફરિશ્તોં વગૈરહ કી પૂજારી મુશ્રિક ઔરતોં સે નિકાહ કરને સે મના કર દિયા, યહાં તક કે વો ખાલિસતન્ અલ્લાહ અકેલે કી ઈબાદત કરેં ઔર ઈસ બારે મેં જો કુછ રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને ફરમાયા હૈ ઉસકી તસ્દીક કરેં ઓર ઉનકે રાસ્તે કી ઈત્તિબા કરેં. ઈસી તરહ મુસલમાન ઔરતોં સે મુશ્રિકોં કી શાદી સે ભી મના ફરમા દિયા, યહાં તક કે વો ખાલિસતન્ અલ્લાહ અકેલે કી ઈબાદત કરેં ઔર રસૂલુલ્લાહ ﷺ કી તસ્દીક ઔર આપ ﷺ કી ઈત્તિબા કરેં. નીઝ અલ્લાહ તઆલા વ સુબ્હાનહૂ ને યે ભી બતલાયા કે મોમિન લોંડી, આઝાદ મુશ્રિકા સે બેહતર હૈ, અગર ચે જો ઉસકી તરફ દેખે ઉસકે જમાલ કી વજહ સે વો ઉસે અચ્છી લગે યા ઉસકી બાત સુને તો વો ભલી માલૂમ હો ઔર મોમિન ગુલામ, આઝાદ મુશ્રિક સે બેહતર હૈ, અગર ચે ઉસે દેખનેવાલે ઔર સુનનેવાલે કો મુશ્રિક કા હુસ્ન ઔર ફસાહત ઔર શુજાઅત વગૈરહ અચ્છે લગે. ફિર ઈસ તફસીલ કી વજહ અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ ને અપને ઈસ કૌલ أُولَٰئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ સે વાઝેહ ફરમાયા હૈ – યાઅ્ની ઈસ લિયે કે યે મુશ્રિક મર્દ ઔર મુશ્રિક ઔરતેં ઐસે લોગ હૈં, જો અપને અકવાલ ઔર અફઆલ ઔર સીરત વ અખ્લાક સે જહન્નમ કી તરફ દા'વત દેનેવાલે હૈ, જબ કે મોમિન મર્દ ઔર મોમિન ઔરતેં અપને અખ્લાક, આ'માલ ઔર સીરત સે જન્નત કી તરફ બુલાનેવાલે હૈં. લિહાઝા યે દોનોં કિસ્મ કે લોગ એક જૈસે કૈસે હો સકતે હૈં, ઔર અલ્લાહ અઝ-વ-જલ ને મુનાફિકોં કે બારે મેં ફરમાયા હૈ :

وَلَا تُصَلِّ عَلَىٰ أَحَدٍ مِّنْهُم مَّاتَ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلَىٰ قَبْرِهِ ۖ إِنَّهُمْ
كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَاتُوا وَهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٨٤﴾

''અગર ઉનમેં સે કોઈ મર જાએ, તો કભી ઉસકી નમાઝે જનાઝા ના પઢના, ના હી ઉસકી કબ્ર પર (દુઆ કે લિયે) ખડા હોના, ક્યૂં કે ઈન લોગોં ને અલ્લાહ ઓર ઉસકે રસૂલ સે કુફ્ર કિયા થા ઔર ઈસ હાલ મેં મરે, જબ કે વો ફાસિક થે.'' (સૂર: તૌબા, ૯:૮૪)

ઈસ આયતે-કરીમા મેં અલ્લાહ ત્આલા ને યે વઝાહત ફરમાઈ હૈ કે મુનાફિક ઔર કાફિર દોનોં પર, અલ્લાહ ઉસકે રસૂલ સે ઉનકે કુફ્ર કી બિના પર નમાઝે જનાઝા

ના પઢી જાએ, ઈસી તરહ ના ઉનકે પીછે નમાઝ અદા કી જાએ, ના હી ઉન્હેં મુસલમાનોં કા ઈમામ બનાયા જાએ, ક્યૂં કે યે દોનોં કાફિર હૈં, ઉનમેં અમાનત મફકૂદ હૈ (યાનિ અમાનત પાઈ નહીં જાતી), ઉનકે ઔર મુસલમાનોં કે દરમિયાન બડી દુશ્મની હૈ ઓર ઈસ લિયે ભી કે ના ઉનકી નમાઝ હૈ ઔર ના ઈબાદત હૈ, ક્યૂં કે શિર્ક ઐસી ચીઝ હૈ, જિસકી મૌજૂદગી મેં કોઈ અમલ બાકી નહીં રહતા. હમ અલ્લાહ સે દુઆ કરતે હૈં કે વો હમેં ઈસસે આફિયત મેં રખે. નીઝ અલ્લાહ ને મુરદાર કી હુર્મત ઔર મુશ્રિકોં કે ઝબીહે કે બારે મેં ફરમાયા :

وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ ۗ وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَىٰ أَوْلِيَائِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ ۖ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ﴿١٢١﴾

''ઔર જિસ ચીઝ પર અલ્લાહ કા નામ ના લિયા જાએ, ઉસે મત ખાવ કે ઉસકા ખાના ગુનાહ હૈ, ઔર શૈતાન લોગ અપને દોસ્તોં કે દિલોં મેં યે બાત ડાલતે હૈં કે તુમસે ઝઘડા કરેં, ઔર અગર તુમ ઉનકે કહને પર ચલે તો બૈશક તુમ ભી મુશ્રિક હુવે.''

(સૂર: અન્આમ, ૬:૧૨૧)

અલ્લાહ અઝ-વ-જલ ને મુસલમાનોં કો મુરદાર ઔર મુશ્રિકોં કા ઝબીહા ખાને સે મના કર દિયા, ક્યૂં કે વો નજસ હૈ. લિહાઝા ઉનકા ઝબીહા મુરદાર કે હુક્મ મેં હોગા, અગર ચે ઉસ પર અલ્લાહ કા નામ લિયા ગયા હો, ક્યૂં કે મુશ્રિક કા 'બિસ્મિલ્લાહ' કહના બાતિલ હૈ, જિસકા કોઈ અસર નહીં, ક્યૂં કે તસ્મિયા ઈબાદત હૈ ઔર શિર્ક ઈબાદત કો બરબાદ કર દેતા ઔર બાતિલ બના દેતા હૈ, યહાં તક કે મુશ્રિક અલ્લાહ કે હુઝૂર તોબા ના કરે. અલ્લાહ તઆલા ને સિર્ફ એહલે કિતાબ કે ખાને કો દર્જે ઝેલ આયત કી રૂ સે મુબાહ કિયા હૈ :

وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حِلٌّ لَّكُمْ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَّهُمْ

''એહલે કિતાબ કા ખાના તુમ્હારે લિયે હલાલ હૈ ઔર તુમ્હારા ખાના ઉનકે લિયે હલાલ હૈ.'' (સૂર: માઇદા, ૫:૫)

ક્યૂં કે એહલે કિતાબ આસમાની દીન સે અપની નિસ્બત કરતે થે ઓર યે સમઝતે થે કે વો હઝરત મૂસા ﷵ ઔર હઝરત ઈસા ﷵ કે પૈરૂકાર હૈ, હાલાં કે વો ઈસ મુઆમલે મેં જૂટે થે, ક્યૂં કે અલ્લાહ ને ઉનકે દીન કો મન્સૂખ કર દિયા ઔર મુહમ્મદ ﷺ કો તમામ લોગોં કી તરફ મબઊસ ફરમાકર ઉસે બાતિલ કર દિયા હૈ. લેકિન અલ્લાહ

અઝ-વ-જલ ને એહલે કિતાબ કા ખાના ઔર ઉનકી ઔરતેં હમારે લિયે હલાલ કર દી હૈં, જિસકી હિકમતે બાલિગા કી ઔર ઉસકે અસરાર કી જો ઈસ સિલસિલે મેં મલહૂઝ રખે ગયે હૈં એહલે ઈલ્મ ને વઝાહત કર દી હૈ. બખિલાફ મુશ્રિકોં કે, જો આસ્તાનોં ઔર મુરદા નબીયોં ઔર વલીયોં વગૈરહ કે પૂજારી હોતે હૈ, જિનકે દીન કી ના કોઈ અસલ હૈ ઔર ના ઈસમેં કુછ શુબા હૈ, બલ્કે વો બાતિલ હૈ. ઈસી બિના પર મુશ્રિકોં કા ઝબીહા મુરદાર કરાર દિયા ગયા, જિસકા ખાના જાઈઝ નહીં.

રહી ઉસ શખ્સ કી બાત, જો કિસી કો યૂં કહે : તુઝે જિન્ન લગે, તુઝે જિન્ન પકડે, તુઝ પર જિન્ન તારી હો જાએ, યા ઈસ કિસ્મ કે દૂસરે અકવાલ, તો યે ગાલી-ગલોચ કે બાબ સે હૈં, ઔર યે ભી ગાલી-ગલોચ કે દૂસરે અલ્ફાઝ કી તરહ મુસલમાનોં કે લિયે નાજાઈઝ હૈ. તા-હમ યે શિર્ક કે બાબ સે નહીં, ઈલ્લા યે કે કાઈલ યે અકીદા રખતા હો કે જિન્ન અલ્લાહ તઆલા કે ઈઝ્ન ઔર મશિયત કે બગૈર લોગોં મેં તસર્રુફ કર સકતે હૈં, જો શખ્સ જિન્નોં યા મખ્લૂકાત મેં સે કિસી ઔર કે બારે મેં યે એ'તિકાદ રખે, વો ઈસ એ'તિકાદ કી બિના પર કાફિર હૈ, ક્યૂં કે અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ વ તઆલા હી હર ચીઝ કા માલિક ઔર હર ચીઝ પર કાદીર હૈ. વહી નફા દેનેવાલા ઔર નુકસાન પહુંચાનેવાલા હૈ. કોઈ ચીઝ ઉસકે ઈઝ્ન, ઉસકી મશિયત ઔર સાબિકા તકદીર કે બગૈર વજૂદ મેં નહીં આ સકતી, જૈસા કે અલ્લાહ અઝ-વ-જલ ને અપને નબી ﷺ કો યે હુક્મ દિયા કે વો લોગોં કો ઈસ અસલે અઝીમ કી ખુશખબર દે દેં. ફરમાયા :

قُلْ لَّآ اَمْلِكُ لِنَفْسِيْ نَفْعًا وَّلَا ضَرًّا اِلَّا مَا شَآءَ اللّٰهُ ؕ وَلَوْ كُنْتُ اَعْلَمُ الْغَيْبَ لَاسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ ۖۚ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوْٓءُ ۚ اِنْ اَنَا اِلَّا نَذِيْرٌ وَّبَشِيْرٌ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ۟

"આપ કહ દિજિયે કે મૈં તો અપને નફા-નુકસાન કા માલિક નહીં, મગર જો કુછ અલ્લાહ ચાહે ઔર અગર મૈં ગૈબ જાનતા હોતા, તો મૈં બહુત સી ભલાઈયાં ઈકટ્ઠી કર લેતા ઔર મુઝે કભી કોઈ તકલીફ ના પહુંચતી. મૈં તો સિર્ફ ડરાનેવાલા ઔર ખુશખબરી દેનેવાલા હૂં ઉન લોગોં કે લિયે જો ઈમાન લાતે હૈં." (સૂરઃ આ'રાફ, ૭:૧૮૮)

ફિર જબ તમામ મખ્લૂક કે સરદાર ઓર ઈન સબ સે અફઝલ ﷺ કા યે હાલ હો કે વો અપને આપ કે ભી નફા-નુકસાન કે માલિક ના હોં, મગર જો કુછ અલ્લાહ ચાહે, તો ફિર મખ્લૂક મેં સે કિસી દૂસરે કા ક્યા હાલ હોગા ઔર ઈસ મઝમૂન કી આયાત બહુત હૈ.

રહા પેશીનગોઈ કરનેવાલોં, શોબદાબાઝોં ઔર નજૂમીયોં ઔર ઐસે હી દૂસરે લોગોં કે મુતાલ્લિક સવાલ, જો ગૈબ કી ખબરેં બતલાતે રહતે હૈં, તો યે ઐસી બૂરી બાત હૈ, જો જાઈઝ નહીં ઔર ઐસે લોગોં કી તસ્દીક કરના તો ઓર ભી સખત ઓર કાબિલે ગિરફ્ત બાત હે, બલ્કે કુફ્ર હી કી કિસ્મ હે, ક્યૂં કે નબી ﷺ ને ફરમાયા :

"જિસ શખ્સ ને કિસી પેશીનગો કે યહાં આકર કિસી ચીઝ કે મુતાલ્લિક પૂછા ઉસકી ચાલીસ દિન કી નમાઝ કુબૂલ ના હોગી."

ઈસે મુસ્લિમ ને અપની સહીહ મેં રિવાયત કિયા હૈ, નીઝ દર્જે ઝેલ હદીસ કો ભી અપની સહીહ મેં મુઆવિયા બિન અલ-હકમ અલ-સલમા સે રિવાયત કિયા કે નબી ﷺ ને કાહિનોં કે પાસ આને ઓર ઉનસે પૂછને સે મના ફરમાયા હે, ઔર અબૂ દાઊદ, તિરમિઝી, નસાઈ, ઈબ્ને માજા મેં હે કે અલ્લાહ કે રસૂલ ﷺ ને ફરમાયા :

"જો શખ્સ કિસી કાહિન કે યહાં આયા ઔર ઈસ બાત કો સચ સમજા જો કાહિન કહ રહા હે, તો ઉસને ઉસ ચીઝ કા કુફ્ર કિયા, જો મુહમ્મદ ﷺ પર નાઝિલ હુઈ હે."

ઔર ઈસ માઅ્‌ની કી અહાદીસ બહુત હૈ. લિહાઝા મુસલમાનોં પર વાજિબ હૈ કે કાહિનોં, અરાફોં ઓર બાકી હર કિસ્મ કે પેશીનગોઈ કરનેવાલે લોગોં સે પૂછને સે બચેં, જિનકા શુગલ હી ગૈબ કી ખબરેં બતલાના ઔર મુસલમાનોં કો ચકમા દેના હૈ, ખ્વાહ યે ચકમા તિબ કે નામ સે હો યા કિસી ઓર નામ સે, જૈસા કે ઈન બાતોં સે રસૂલુલ્લાહ ﷺ કા ઉસકો ન કરનેકા હુક્મ ઔર ઉનસે તહઝીર પેહલે ગુઝર ચુકી હૈ. ફિર ઈસ સિલસિલે મેં યે બાત ભી શામિલ હો જાતી હૈ, જો બાઝ લોગ તિબ કે નામ પર ગૈબી ઉમૂર કે જાનને કા દાવા કરતે હૈં. જબ વો કિસી મરીઝ કી પઘડી યા કિસી મરીઝ કા દૂપટ્ટા યા ઐસે હી કોઈ દૂસરા કપડા સૂંઘતે હૈં, તો કહતે હૈં કે ઈસ મરીઝ ને યા ઈસ મરીઝા ને યે કામ કિયા થા યા વો કામ કિયા થા ઔર યે ઐસે ગૈબી ઉમૂર હોતે હૈં, જિનકા મરીઝ કે અમામા યા કોઈ દૂસરી ચીઝ સૂંઘને સે પતા નહીં ચલ સકતા, ના હી ઈસ પર કોઈ દલીલ હોતી હૈ. ઈસસે ઉનકા મક્સદ સિર્ફ અવામુન્નાસ કો ચકમા દેના હોતા હૈ, યહાં તક કે લોગ યે કહને લગેં કે ફલાં શખ્સ તિબ કા બડા માહિર હૈ ઔર મર્ઝ કી અક્સામ ઔર ઉસકે અસ્બાબ કા બહુત માહિર હૈ, ઔર બસા અવકાત ઐસે લોગ કોઈ દવાઈ ભી દે દેતે હૈં. ફિર અગર અલ્લાહ કી તકદીર કે મુતાબિક મરીઝ કો શિફા હો જાએ, તો લોગ યે સમઝને લગતે હૈં કે યે ઉસ દવાઈ કા અસર હૈ. હાલાં કે બસા અવકાત ઈન મર્ઝ કે અસ્બાબ હી બાઝ જિન્નોં ઔર શૈતાનોં કે પૈદાકર્દા હોતે હૈં, જો ઈસ તિબ કે મુદઈ કી ખિદમત કરતે હૈં ઔર બાઝ ઐસી ગૈબ કી બાતેં ઉસે બતલા દેતે હૈં,

જિનકી ઉન્હેં ખબર હોતી હૈ. મરીઝ ઇન બાતોં પર એ'તિમાદ કર લેતા હૈ ઔર જિન્ન ઔર શયાતીન ઇસ બાત પર રાઝી હોતે હૈં કે ઉનકી ઇબાદત કી જાએ જો ઉનકે મુનાસિબ હો. વો મરીઝ સે ઉઠ જાતે હૈં ઓર ઇસ ચકમે સે જો ઇઝા મરીઝ કો દે રહે થે ઉસે છોડ દેતે થે ઔર યે બાત જિન્ન ઔર શયાતીન કે મુતાલ્લિક ઔર ઉન લોગોં કે મુતાલ્લિક, જો ઉનસે ખિદમત લેતે હૈં, મા'રૂફ હૈ.

લિહાઝા મુસલમાનોં પર વાજિબ હૈ કે વો ઐસી બાતોં સે ખૂદ ભી બચેં ઔર દૂસરોં કો છોડને કી તાકીદ કરેં. સિર્ફ અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ પર એ'તમાદ કરેં ઔર હર મુઆમલે મેં ઇસી પર તવક્કુલ કરેં અલબત્તા શરઈ કિસ્મ કે દમ, ઝાળ, જાઈઝ અદવિયા ઔર ડાક્ટરોં સે ઇલાજ કરાને મેં કોઈ હરજ નહીં, જો શુઆઓં વગૈરહ સે મરીઝ કી તશ્ખીસ ઔર ઇલાજ કરતે હૈં, ઔર હિસ્સી ઔર અક્લી અસ્બાબ સે ઉસકે મર્ઝ કી તેહકીક કરતે હૈં. ચુનાંચે નબી ﷺ સે સાબિત હૈ કે આપ ને ફરમાયા :

''અલ્લાહ તઆલા ને ઐસી કોઈ બીમારી પૈદા નહીં કી, જિસકી દવા ભી પૈદા ન કી હો. જિસને ઇસ દવા કો જાન લિયા ઔર જિસને ના જાના સો ના જાના. (યાઅ્ની વો શિફા કી દવા કિસી કો માલૂમ હો સકે યા ના હો સકે.)''

નીઝ આપ ﷺ ને ફરમાયા :

''હર બીમારી કી દવા હૈ. જબ વો દવા ઇસ બીમારી કો રાસ આ જાએ, તો મરીઝ અલ્લાહ કે હુકમ સે સિહતયાબ હો જાતા હૈ.''

નીઝ આપ ﷺ ને ફરમાયા :

''અય અલ્લાહ કે બંદો ! ઇલાજ કિયા કરો, લેકિન હરામ ચીઝ સે ઇલાજ ના કરો.''

ઔર ઇસ મઝમૂન કી બહુત સી અહાદીસ હૈં. લિહાઝા હમ અલ્લાહ સે દુઆ કરતે હૈં કે વો સબ મુસલમાનોં કે અહવાલ કી ઇસ્લાહ ફરમાએ. ઉનકે દિલોં ઔર ઉનકે બદનોં કો હર બૂરાઈ સે શિફા બક્ષે ઔર હિદાયત પર ઇકઠ્ઠા કરે, ઔર હમેં ઔર ઉન કો ફિત્નોં કી ગુમરાહિયોં સે ઓર શૈતાન ઔર ઉસકે દોસ્તોં કી ઇતાઅત સે અપની પનાહ મેં રખે, ક્યૂં કે વો હર ચીઝ પર કાદિર હૈ ઔર ગુનાહ સે બચને ઔર નેકી કરને કી તૌફીક ઉસી અલ્લાહ બુઝુર્ગ વ બરતર સે હી હોતી હૈ – વ સલ્લલ્લાહુ વ સલ્લમ વ બારિક અલા અબ્દુહૂ વ રસૂલુહૂ નબિય્યિના મુહમ્મદ વ આલેહિ વ-સ્હાબિહી.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

(અલ્લાહ કે નામ સે, જો બેઈન્તહાં મેહરબાન ઔર રહમવાલા હૈ.)

તીસરા રિસાલા

અબ્દુલ અઝીઝ બિન અબ્દુલ્લાહ બિન બાઝ કી તરફ સે બિરાદરે મુકર્રમ....... કે નામ.

અલ્લાહ આપકો ભલાઈ કી તૌફીક દે, આમીન.

અસ્સલામુ અલઈકુમ, વ-રહમતુલ્લાહ વ-બરકાતુહ.

અમ્મા બાદ ! આપકા ગિરામી નામા મોસૂલ હુવા. અલ્લાહ આપકો અપની હિદાયત સે હમકિનાર કરે. જો કુછ ઈસ ખત સે માલૂમ હોતા હૈ વો યે હૈ કે આપ કે મુલ્ક મેં કુછ ઐસે લોગ હૈં, જો ઐસે અવરાદ વ વઝાઈફ પઢતે હૈં, જિનકી અલ્લાહ ને કોઈ દલીલ નહીં ઉતારી. કુછ ઉનમેં સે બિદઈયા હૈં ઔર કુછ શિર્કિયા હૈં. યે લોગ ઈન અવરાદ કો હઝરત અલી બિન અબી તાલિબ ﷺ વગૈરહ કી તરફ મન્સૂબ કરતે હૈં ઔર ઈન અવરાદ કો મજાલિસે ઝિક્ર મેં યા મસાજિદ મેં નમાઝે મગરિબ કે બાદ પઢતે હૈં ઔર સમઝતે હૈં કે ઈન અવરા સે અલ્લાહ કા કુર્બ હાસિલ હોગા, જૈસે ઉનકા કૌલ હૈ :

''અય અલ્લાહ કે આદમિયો ! અલ્લાહ કે હક કે સાથ ઔર અલ્લાહ કી મદદ સે હમારી મદદ કરો ઔર અલ્લાહ કે સાથ હમારે મહરબાન બન જાઓ.''

ઔર ઉનકા યે કૌલ :

''અય અક્તાબ આઉર અય અવતાદ ઔર અય સરદારો ! હમારે મુઆમલે મેં મદદ દેનેવાલોં ! હમારી મદદ કરો ઔર અલ્લાહ કે લિયે શફાઅત કરો. યે તુમ્હારા બંદા ખડા હૈ ઓર આપ કે દરવાઝે પર મો'તકિફ હૈ. અપની તકસીર સે ખાઈફ હૈ. અય અલ્લાહ કે રસૂલ ! હમારી ફરિયાદ કો પહુંચો. આપ કે ઈલાવા મેં કિસ કે પાસ જાઉં ઔર આપ સે હી મતલબ હાસિલ હોતા હૈ ઔર આપ હઝરત હમઝહ સૈયદુશ્-શોહદા કે વસીલે સે બેહતર એહલુલ્લાહ હૈ ઔર આપ મેં સે કૌન હમારા મદદગાર હોગા. અય અલ્લાહ કે રસૂલ ! હમારી ફરિયાદ કો પહુંચો.''

નીઝ ઉનકા કૌલ :

''અય અલ્લાહ ! ઉસ શખ્સ પર રહમત ભેજ, જિસે તૂને અપને જબરૂતી અસરાર કે ફાડને ઔર હમાની અનવાર કે અલગ-અલગ હોને કા સબબ બનાયા. તૂ વો

રબ્બાની દરગાર સે નાઈબ ઔર તેરે અસરાર કા ખલીફા બન ગયા...''

ઔર આપ યે વઝાહત ચાહતે હૈં કે ઇનમેં સે કૌન સા વિર્દ બિદઅત હૈ ઔર કૌન સા શિર્ક? ઔર કયા ઐસે ઇમામ કે પીછે નમાઝ દુરસ્ત હૈ જો ઇસ કિસ્મ કી દુઆ કરતા હો, જિસકે મુતાલ્લિક સબ કુછ માલૂમ હૈ ?

<u>જવાબ :</u> અલહમ્દુલિલ્લાહિ વહદહૂ, વસ્સલાતુ વસ્સલામુ અલા મિન્ લા નબિય્યિ બાઅ્દ વ અલા આલિહિ વસ્-હાબિહિ વ મિન ઇહ્તદા બઅ્દહૂ ઇલા યવ્મિદ્દીન.

માલૂમ હોના ચાહિયે ઔર અલ્લાહ આપ કો ઇસકી તૌફીક અતા ફરમાએ કે અલ્લાહ ને ખલ્કત કો સિર્ફ ઇસ લિયે પૈદા કિયા ઔર રસૂલોં કો, ઉન પર સલાતો-સલામ હો, સિર્ફ ઇસ લિયે ભેજા કે અલ્લાહ અકેલે કી ઇબાદત કી જાએ, જિસકા મખ્લૂકાત મેં સે કોઈ ભી શરીક નહીં, જૈસે કે અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા :

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾

''ઔર મૈંને જિન્નોં ઔર ઇન્સાનોં કો મહઝ ઇસ લિયે પૈદા કિયા હૈ કે વો મેરી ઇબાદત કરેં.'' (સૂરઃ ઝારિયાત, ૫૧:૫૬)

ઔર ઇબાદત કા માઅ્ની અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ કી ઇતાઅત ઔર ઉસકે રસૂલ મુહમ્મદ ﷺ કી ઇતાઅત હૈ કે જિસ કામ કા અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ ને હુક્મ દિયા હો વો કામ કરે ઔર જિસસે અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ ને રોકા હો ઉસકો છોડ દે, ઔર ઉસકે સાથ અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ પર ઈમાન લાએ, ઔર અમલ મેં અલ્લાહ તઆલા કે લિયે ઇખ્લાસ ભી હો ઔર ઉસકી ઇન્તિહાઈ મુહબ્બત ભી ઔર ઉસ અકેલે કે લિયે કમાલ આજઝી હો, જૈસા કે અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હૈં :

وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ

''ઔર તુમ્હારે પરવરદિગાર ને યે ફૈસલા કર દિયા હૈ કે તુમ સિર્ફ ઉસી કી ઇબાદત કરના.'' (સૂરઃ બની ઇસરાઈલ, ૧૭:૨૩)

યાઅ્ની હુક્મ દિયા ઔર તાકીદ ફરમાઈ કે ઉસ અકેલે કી ઇબાદત કી જાએ. નીઝ ફરમાયા :

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١﴾ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ﴿٢﴾ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٣﴾
إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٤﴾

''હર તરહ કી તા'રીફ અલ્લાહ કે લિયે હૈ, જો તમામ જહાનોં કા પાલનેવાલા હૈ, રહમ કરનેવાલા મહરબાન હૈ, રોઝે કિયામત કા માલિક હૈ. હમ તેરી હી ઈબાદત કરતે હૈં ઔર તુઝ હી સે મદદ માંગતે હૈં.'' (સૂરઃ ફાતિહા, ૧:૧-૪)

ઈન આયાત મેં અલ્લાહ તઆલા ને વઝાહત ફરમાઈ કે વહી ઈસ બાત કા મુસ્તહિક હૈ કે ઉસ અકેલે કી ઈબાદત કી જાએ ઔર ઉસ અકેલે સે મદદ તલબ કી જાએ. નીઝ અલ્લાહ અઝ-વ-જલ ને ફરમાયા :

فَاعْبُدِ اللّٰهَ مُخْلِصًا لَّهُ الدِّيْنَ ۝ اَلَا لِلّٰهِ الدِّيْنُ الْخَالِصُ

''લિહાઝા ખાલિસતન્ અલ્લાહ હી કી ઈબાદત કરો. દેખો, અલ્લાહ કી ઈબાદત ઐસી હો જો (શિર્ક વગૈરહ સે) ખાલિસ હો.'' (સૂરઃ ઝુમર, ૩૯:૨)

નીઝ ફરમાયા :

فَادْعُوا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ وَلَوْ كَرِهَ الْكٰفِرُوْنَ ۝

''ખાલિસતન્ અલ્લાહ હી કો પુકારો, ઈબાદત ઉસી કે લિયે હૈ, અગર ચે યે બાત કાફિરોં કો બૂરી લગતી હો.'' (સૂરઃ મુ'મિન, ૪૦:૧૪)

ઔર ફરમાયા :

وَّاَنَّ الْمَسٰجِدَ لِلّٰهِ فَلَا تَدْعُوْا مَعَ اللّٰهِ اَحَدًا ۝

''ઔર બિલાશુબા મસ્જિદેં અલ્લાહ કે લિયે હૈં, લિહાઝા અલ્લાહ કે સાથ કિસી ઔર કો ના પુકારો.'' (સૂરઃ જિન્ન, ૭૨:૧૮)

ઔર ઈસ મઝમૂન કી આયાત બહુત હૈ, જો અલ્લાહ અકેલે કી ઈબાદત કે વુજૂબ પર દલાલત કરતી હૈં ઔર યે તો માલૂમ હૈ કે દુઆ કી તમામ કિસ્મેં ઈબાદત હૈં. લિહાઝા કિસી કે લિયે ભી યે જાઈઝ નહીં કે અપને પરવરદિગાર કે સિવા કિસી કો પુકારે, યા ઉસસે ઈમદાદ તલબ કરે યા ઉસસે ફરિયાદ કરે, તાકે વો ઈન આયાત પર ઔર ઈસી માઅ્ની કી દૂસરી આયાત પર અમલ પૈરા હો સકે, ઔર યે મુમાનિઅત સિર્ફ ઐસે ઉમૂર મેં હૈ, જો આદી ઉમૂર ઔર હિસ્સી અસ્બાબ કે ઈલાવા હૈં, જિન પર કોઈ ઝિંદા ઔર હાઝિર મખ્લૂક કાદિર હોતી હૈ, ક્યૂં કે ઐસે ઉમૂર ઈબાદત નહીં હે, બલ્કે નસ ઔર ઈજ્માઅ કી રૂ સે યે જાઈઝ હૈ કે એક ઈન્સાન દૂસરે ઈન્સાન સે ઐસે મુઆમલે મેં મદદ તલબ કરે, જિસ પર વો કાદિર હૈ; જૈસે વો ઉસકે બેટે યા ખાદિમ યા કુત્તે યા કિસી ઐસી

હી ચીઝ કે શર સે બચને કે લિયે ઐસે ઈન્સાન સે મદદ ચાહતા હૈ યા ઉસકે પાસ ફરિયાદ કરતા હૈ, જો ઝિંદા હૈ, મૌજૂદ હૈ ઔર કાદિર હૈ, યા અગર ગાઈબ હૈ તો યે ઈસ્તઆનત ઔર ઈસ્તગાશા હિસ્સી અસ્બાબ કે ઝરિયે હો, જૈસે ખત વ કિતાબત વગૈરહ. ઈસી તરહ ઘર કી તા'મીર યા અપની ગાડી કી ઈસ્લાહ ઔર ઐસે હી દૂસરે કામોં મેં ઝિંદા, મૌજૂદ ઔર કાદિર ઈન્સાન સે મદદ તલબ કરના જાઈઝ હૈ. હઝરત મૂસા ﷺ કા કિસ્સા ભી ઈસી બાબ સે હૈ, ચુનાંચે અલ્લાહ ત્આલા ફરમાતા હૈ :

فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِي مِنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ

''તો જો શખ્સ મૂસા ﷺ કે ગિરોહ સે થા. ઉસને અપને દુશ્મન ગિરોહ કે આદમી કે ખિલાફ મૂસા ﷺ સે ફરિયાદ કી.'' (સૂરઃ કસસ, ૨૮:૧૫)

ચુનાંચે જિહાદ ઔર જંગ વગૈરહ મેં કિસી ઈન્સાન કા અપને સાથીયોં સે ફરિયાદ કરના ઔર ઐસે હી દૂસરે કામ ઈસી બાબ સે હૈં. મગર મુરદોં, જિન્નોં, ફરિશ્તોં, દરખ્તોં ઔર પત્થરોં સે ઈશ્તગાશા શિર્કે અકબર હૈ ઔર પેહલે મુશ્રિકો કા સા હી અમલ હૈ કે વો અપને મા'બૂદોં , મસલન્ લાત, ઉઝ્ઝા ઔર દૂસરે મા'બૂદોં સે ઈસ્તગાશા કરતે થે.

ઈસી તરહ કિસી ઝિંદા ઈન્સાન સે ભી ઈસ્તઆનત ઔર ઈસ્તગાશા શિર્કે અકબર હૈ, જિસકે મુતાલ્લિક કોઈ શખ્સ યે એ'તિકાદ રખતા હો કે વો વલી હૈ ઔર ઐસે કામોં પર કુદરત રખતા હૈ, જિસ પર અલ્લાહ કે સિવા કોઈ કાદિર નહીં, જૈસે મરીઝોં કો શિફા દેના, દિલોં કી હિદાયત, જન્નત મેં દાખિલા ઔર દોઝખ સે નિજાત વગૈરહ. સાબિકા આયાત ઔર જો આયાત વ અહાદીસ ઈસ માઅ્ની મેં આઈ હૈ, વો સબ ઈસ બાત પર દલાલત કરતી હૈં કે ઐસે તમામ ઉમૂર મેં દિલોં કો અલ્લાહ ત્આલા કી તરફ મુતવજ્જહ કરના ઔર ખાલિસતન્ અલ્લાહ અકેલે કી ઈબાદત કરના વાજિબ હૈ, ક્યૂં કે બંદોં કો પૈદા હી ઈસ લિયે કિયા ગયા હૈ ઔર ઈસી બાત કા ઉન્હેં હુક્મ દિયા ગયા હૈ, જૈસા કે અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ કે દર્જે ઝેલ ઈરશાદાત સે વાઝેહ હૈ :

وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا

''અલ્લાહ કી ઈબાદત કરો ઔર ઉસકે સાથ કિસી કો શરીક ના બનાવો.''

(સૂરઃ નિસા, ૪:૩૬)

નીઝ ફરમાયા :

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ

''ઔર ઈન્હેં હુક્મ તો યહી દિયા ગયા થા કે વો ખાલિસ અમલ કે સાથ અલ્લાહ કી ઈબાદત કરેં.'' (સૂરઃ બય્યિનહ, ૯૮:૫)

ઔર હઝરત મઆઝ ﷺ વાલી હદીસ મેં નબી ﷺ ને ફરમાયા :

''બંદો પર અલ્લાહ તઆલા કા યે હક હૈ કે વો ઉસી કી ઈબાદત કરેં ઔર ઉસકે સાથ કિસી કો શરીક ના બનાએં.''

ઈસ હદીસ કી સિહત પર શૈખૈન કા ઈત્તિફાક હૈ, નીઝ ઈબ્ને મસ્ઊદ ﷺ વાલી હદીસ મેં આપ ﷺ ને ફરમાયા :

''જો શખ્સ ઈસ હાલ મેં મરા કે વો અલ્લાહ કે કિસી શરીક કો પુકારતા થા વો દોજખ મેં દાખિલ હોગા.''

ઈસ હદીસ કો બુખારી ને રિવાયત કિયા હૈ.

ઔર સહીહૈન મેં ઈબ્ને અબ્બાસ ﷺ સે મરવી હૈ કે નબી ﷺ ને જબ હઝરત મઆઝ બિન જબલ ﷺ કો યમન કી તરફ (ગવર્નર બનાકર) ભેજા તો ઉનસે ફરમાયા :

''તુમ ઉન લોગોં કે પાસ જા રહે હો, જો એહલે કિતાબ હૈ. લિહાઝા પેહલી ચીઝ જિસકી તરફ તુમ ઉન્હેં દા'વત દો યે શહાદત હૈ કે અલ્લાહ કે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં.'' ઔર એક રિવાયત મેં હૈ કે ''ઉન્હેં દા'વત દો કે વો શહાદત દેં કે અલ્લાહ કે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં ઔર યે કે મૈં અલ્લાહ કા રસૂલ હૂં.'' ઔર બુખારી કી રિવાયત યૂં હૈ ''ઉન્હેં દા'વત દો યહાં તક કે વો અલ્લાહ કી તૌહીદ કા ઈકરાર કરેં.''

ઔર સહીહ મુસ્લિમ મેં તારિક બિન અશીમ અલા શુજઈ ﷺ સે રિવાયત હૈ કે નબી ﷺ ને ફરમાયા :

''જિસને અલ્લાહ કો એક જાના ઔર જિન ચીઝોં કી અલ્લાહ કે સિવાય ઈબાદત કી જાતી હૈ ઉનકા ઈન્કાર કિયા ઉસકા માલ ઔર ઉસકા ખૂન હરામ કર દિયા ગયા હૈ ઔર ઉસકા હિસાબ અલ્લાહ અઝ-વ-જલ કે ઝિમ્મે હૈ.''

ઔર ઈસ મઝમૂન કી અહાદીસ બહુત હૈ. યહી વો તૌહીદ હૈ, જો દીને ઈસ્લામ કી અસલ, મિલ્લત કી અસાસ ઓર અમ્રે શરીઅત કા સર હૈ. યહી સબ સે અહમ ફરીઝા હૈ ઓર યહી જિન્ન વ ઈન્સાન કી પૈદાઈશ કી હિકમત ઔર તમામ રસૂલોં, ઉન પર સલાતો-સલામ હો, કે ભેજને કી હિકમત હૈ ઔર ઈન બાતોં પર દલાલત કરનેવાલી આયાત પેહલે ગુઝર ચુકી હૈ ઔર કુછ દર્જે ઝેલ હૈં :

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُوْنِ ﴿۵۶﴾

''ઔર મૈંને જિન્નોં ઔર ઇન્સાનોં કો સિર્ફ ઇસ લિયે પૈદા કિયા હૈ કે વો મેરી ઈબાદત કરે.'' (સૂરઃ ઝારિયાત, ૫૧:૫૬)

ઔર અલ્લાહ અઝ-વ-જલ કા યે કૌલ ભી ઇસ પર દલીલ હૈ :

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِيْ كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُوْلًا أَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوْتَ ۚ

''ઔર હમને હર ઉમ્મત મેં એક રસૂલ ભેજા કે વો લોગ અલ્લાહ કી ઇબાદત કરેં ઔર અલ્લાહ કે સિવા દૂસરોં કી હુકમરાની સે બચેં.'' (સૂરઃ નહ્લ, ૧૬:૩૬)

નીઝ ફરમાયા :

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَّسُوْلٍ إِلَّا نُوْحِيْ إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُوْنِ ﴿۲۵﴾

''ઔર આપ સે પેહલે હમને જો રસૂલ ભી ભેજા ઉસે હમને યહી વહી કી કે મેરે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં, લિહાઝા મેરી હી ઇબાદત કરો.'' (સૂરઃ અંબિયા, ૨૧:૨૫)

નીઝ અલ્લાહ તઆલા અઝ-વ-જલ ને હઝરત નૂહ عليه السلام, સાલેહ عليه السلام, શુઐબ عليه السلام કી તરફ સે કુરઆને-પાક મેં બયાન ફરમાયા કે ઇન રસૂલોં ને અપની કૌમ સે કહા :

اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ إِلٰهٍ غَيْرُهُ ۖ

''અલ્લાહ કી ઇબાદત કરો, ઉસકે સિવા તુમ્હારે લિયે કોઈ મા'બૂદ નહીં.''

(સૂરઃ આ'રાફ, ૭:૫૯)

ઔર યે તમામ રસૂલોં કી દા'વત થી, જૈસા કે ઇસ પર દોનોં સાબિક આયાત દલાલત કરતી હૈં ઔર ઇન રસૂલોં કે દુશ્મનોં ને યે એ'તિરાફ કિયા હૈ કે વાકઈ રસૂલોં ને ઉન્હેં અકેલે અલ્લાહ કી ઇબાદત કરને ઔર ઉસકે સિવા બાકી મા'બૂદોં કો, જિનકી વો ઈબાદત કરતે થે, છોડને કા હુક્મ દિયા થા, જૈસા કે કૌમે આદ કે કિસ્સે મેં અલ્લાહ અઝ-વ-જલ ફરમાતા હૈ કે ઉન લોગોં ને હૂદ عليه السلام સે કહા :

أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللّٰهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا ۚ

"ક્યા તૂ હમારે પાસ ઈસ લિયે આયા હૈ કે હમ અલ્લાહ કો હી પૂજેં ઔર જિન્હેં હમારે આબા-વ-અજદાદ પૂજતે થે ઉન સબ કો છોડ દેં ?" (સૂર: આ'રાફ, ૭:૭૦)

ઔર કુરૈશ કા જવાબ અલ્લાહ તૂઆલા ને યૂં બયાન ફરમાયા, જબ કે હમારે નબી મુહમ્મદ ﷺ ને ઉન્હેં અકેલે અલ્લાહ કી ઈબાદત કરને ઔર ઉન સબ મા'બૂદોં કો, યાઅ્‌ની ફરિશ્તોં, અવલિયા, બૂતોં ઔર દરખ્તોં વગૈરહ કો, છોડને કી દા'વત દી, જિનકી વો પૂજા કરતે થે, તો વો કહને લગે :

أَجَعَلَ الْآلِهَةَ إِلَٰهًا وَاحِدًا ۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ ⑤

"ઈસને તો સારે મા'બૂદોં કે બજાય સિર્ફ એક મા'બૂદ બના દિયા. યે તો બડી અજીબ બાત હૈ." (સૂર: સૉદ, ૩૮:૫)

નીઝ સૂર: અસ્‌-સાફ્ફાત મેં અલ્લાહ ને કુરૈશ કા કૌલ યૂં બયાન ફરમાયા :

إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَٰهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ㉟ وَيَقُولُونَ أَئِنَّا لَتَارِكُوا آلِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَجْنُونٍ ㊱

"જબ ઈન્હેં યે કહા જાતા કે અલ્લાહ કે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં, તો તકબ્બુર કરતે ઔર કહતે : ભલા હમ એક દીવાને શાઈર કી ખાતિર અપને મા'બૂદોં કો છોડ સકતે હૈં ?" (સૂર: સાફ્ફાત, ૩૭:૩૫-૩૬)

ઔર ઈસ મઝમૂન પર દલાલત કરનેવાલી આયાત બહુત હૈ, ઔર જો આયાત વ અહાદીસ હમને ઝિક્ર કી હૈં, ઉનસે ભી આપ પર યે બાત વાઝેહ હો જાએગી. અલ્લાહ તૂઆલા મુઝે ઔર આપ કો દીન કી સમઝ ઔર રબ્બુલ આલમીન કે હક મેં બસીરત કી તૌફીક અતા ફરમાએં.

અબ યે દુઆએં ઔર ઈસ્તગાશા કી કઈ અક્સામ, જો આપને અપને સવાલ મેં બયાન કી હૈ, સબ કે સબ શિર્કે અકબર કી કિસ્મ સે હૈં, ક્યૂં કે યે ગૈરુલ્લાહ કી ઈબાદત હૈં ઔર ઐસે ઉમૂર કી તલબ હૈ, જિન પર અલ્લાહ કે સિવા કોઈ મુરદા યા ગાઈબ શખ્સ કાદિર નહીં હો સકતા. નીઝ યે બાત પેહલે લોગોં કે શિર્ક સે બદતર હૈ, ક્યૂં કે વો લોગ તો સિર્ફ આસૂદગી કી હાલત મેં શિર્ક કરતે થે, મગર જબ કોઈ મુસીબત પડતી તો ફિર ખાલિસતન્ અલ્લાહ હી કી ઈબાદત કરતે થે, ક્યૂં કે વો લોગ જાનતે થે કે ઈસ મુસીબત સે નિજાત સિર્ફ અલ્લાહ હી દે સકતા હૈ, ઔર કોઈ નહીં દે સકતા, જૈસા કે અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ ને અપની કિતાબે-મુબીન મેં ઈન મુશ્‌રિકીન કા યે કૌલ બયાન કિયા હૈ :

فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلْكِ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ۚ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿٦٥﴾

''જબ વો કશ્તી મેં સવાર હોતે, તો ખાલિસતન્ અલ્લાહ કે ફરમાબરદાર બનકર સિર્ફ અલ્લાહ હી કો પુકારતે, ફિર જબ અલ્લાહ ઉન્હેં નિજાત દેકર ખુશ્કી કી તરફ લે આતા, તો ફિર શિર્ક કરને લગતે.'' (સૂરઃ અન્કબૂત, ૨૯:૬૫)

એક દૂસરી આયત મેં અલ્લાહ અઝ-વ-જલ ઇનકો મુખાતિબ કરકે ફરમાતા હૈ :

وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ إِلَّا إِيَّاهُ ۖ فَلَمَّا نَجَّاكُمْ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ ۚ وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا ﴿٦٧﴾

''જબ અલ્લાહ તુમ્હેં સમંદર મેં સખ્તી દિખાતા હૈ, તો તુમ અલ્લાહ કે સિવા સબ કુછ ભૂલ જાતે હો, જિન્હેં તુમ પુકારતે હો. ફિર જબ તુમ્હેં નિજાત દેકર ખુશ્કી કી તરફ લાતા હૈ તો રૂગરદાની કરને લગતે હૈં, ઔર ઇન્સાન તો હૈ હી નાશુક્રા.''

(સૂરઃ બની ઇસરાઈલ, ૧૭:૬૭)

અબ અગર ઇન પિછલે મુશ્રિકોં મેં કોઈ કહનેવાલા યૂં કહ દે કે : હમારા યે મક્સદ તો નહીં હોતા કે યે હસ્તીયાં બઝાતે ખૂદ કોઈ ફાયદા પહુંચાતી હૈ યા હમારે મરીઝોં કો શિફા દેતી યા હમેં નફા પહુંચા સકતી હૈં, હમારા મક્સદ તો સિર્ફ યે હોતા હૈ કે વો અલ્લાહ કે યહાં હમારી સિફારિશ કરેં.

તો ઇસકા જવાબ યે હૈ જો ઉસે કહના ચાહિયે કે :

પેહલે કાફિરોં કા મક્સદ ઔર મુરાદ ભી યહી કુછ હોતા થા. ઉનકી મુરાદ યે ના હોતી કે ઉનકે મા'બૂદ બ-નફસહૂ પૈદા કરતે યા રિઝ્ક દેતે યા નફા યા નુકસાન પહુંચા સકતે હૈં, ક્યૂં કે યે ચીઝ ઉસ બાત કો બાતિલ બના દેતી હૈં, જિસે અલ્લાહ તઆલા ને કુરઆન મેં કુરૈશ કે હવાલે સે ઝિક્ર કિયા હૈ. વો ભી સિર્ફ ઉનકી શફાઅત ઔર અલ્લાહ કે યહાં ઉનકે મરતબે ઔર કુર્બ હી કા ઇરાદા રખતે થે, જૈસા કે અલ્લાહ તઆલા ને સૂરઃ યૂનુસ (عليه السلام) મેં ફરમાયા :

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَٰؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ ۚ

''વો લોગ અલ્લાહ કે સિવા ઐસી ચીઝોં કી ઈબાદત કરતે થે, જો ના ઉન્હેં કુછ નુકસાન પહુંચા સકેં ઓર ના ફાયદા દે સકેં, ઔર કહતે કે અલ્લાહ કે યહાં યે હમારે સિફારિશી હૈં.'' (સૂરઃ યૂનુસ, ૧૦:૧૮)

તો અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ તઆલા ને ઉન્હેં યૂં જવાબ દિયા :

قُلْ اَتُنَبِّـُٔوْنَ اللّٰهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمٰوٰتِ وَلَا فِي الْاَرْضِ ؕ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ⑱

''આપ કહ દિજિયે, ક્યા તુમ અલ્લાહ કો ઉસ બાત કી ખબર દેતે હો જિસકા વજૂદ ના આસમાનોં મેં ઉસે માલુમ હૈ ઔર ના ઝમીન મેં ? વો પાક હૈ ઓર જો કુછ વો શિર્ક કરતે હૈં ઉસસે બલંદ હૈ.'' (સૂરઃ યૂનુસ, ૧૦:૧૮)

ગોયા અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ ને યે વઝાહત ફરમાઈ કે ઉસે ના આસ્માનોં મેં ઔર ના ઝમીન મેં કિસી ઐસે શખ્સ કે વજૂદ કા ઇલ્મ હૈ, જો અલ્લાહ કા ઇસ તૌર પર સિફારિશી બન સકતા હો, જિસકા યે મુશ્રિક લોગ કસદ રખતે હૈં, ઔર જિસ ચીઝ કે વજૂદ કો અલ્લાહ ના જાનતા હો વો મૌજૂદ હી નહીં, ક્યૂં કે અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ સે કોઈ ચીઝ મખફી નહીં રહ સકતી. નીઝ અલ્લાહ તઆલા ને સૂરઃ ઝુમર મેં ફરમાયા :

تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ① اِنَّاۤ اَنْزَلْنَاۤ اِلَيْكَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللّٰهَ مُخْلِصًا لَّهُ الدِّيْنَ ۞ اَلَا لِلّٰهِ الدِّيْنُ الْخَالِصُ ؕ

''યે કિતાબ અલ્લાહ ગાલિબ, હિકમતવાલે કી તરફ સે નાજ઼િલશુદા હૈ. હમને ઉસે આપ ﷺ કી તરફ હક કે સાથ નાઝિલ કિયા, તો ખાલિસતન્ અલ્લાહ હી કી ઈબાદત કરો, ઇબાદત ઉસી કે લિયે હૈ. દેખો, અલ્લાહ કે લિયે ખાલિસ ઇબાદત હી સઝાવાર હૈ.'' (આ. ૧-૨)

ગોયા અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ ને યે વઝાહત ફરમાઈ કે ઇબાદત સિર્ફ ઉસ અકેલે કે લિયે હૈ ઔર ઇસ ઈબાદત કે લિયે બંદોં પર ઇખ્લાસ વાજિબ હૈ, ક્યૂં કે અલ્લાહ તઆલા ને નબી ﷺ કો ઈખ્લાસ કે સાથે ઇબાદત કરને કા હુક્મ દિયા, તો યે હુક્મ સબ લોગોં કે લિયે હૈ, ઔર યહાં દીન કા માઅ્ની ઈબાદત હૈ ઔર ઇબાદત સે મુરાદ અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ ﷺ કી ઇતાઅત હૈ, જૈસા કે ગુઝર ચુકા ઓર ઇસ ઇબાદત મેં દુઆ, ઈસ્તગાશા, ખૌફ ઔર રિજાઅ, કુરબાની ઔર નઝ્ર ઐસે હી દાખલ્ હૈ, જૈસે ઇસ મેં

નમાઝ ઔર રોઝા વગૈરહ દાખિલ હૈ, જિનકા અલ્લાહ ને ઔર ઉસકે રસૂલ ને હુકમ દિયા હૈ, ફિર ઈસકે બાદ અલ્લાહ અઝ-વ-જલ ને ફરમાયા :

وَالَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖۤ اَوْلِيَآءَ ۘ مَا نَعْبُدُهُمْ اِلَّا لِيُقَرِّبُوْنَاۤ اِلَى اللّٰهِ زُلْفٰى ؕ

''ઔર જિન લોગોં ને અલ્લાહ કે સિવા અપને કારસાઝ રખે હૈં (વો કહતે હૈં કે) હમ ઉનકી ઈબાદત સિર્ફ ઈસ લિયે કરતે હૈં કે વો હમેં મરતબા કે લિહાઝ સે અલ્લાહ કે કરીબ કર દેં.'' (સૂરઃ ઝુમર, ૩૯:૩)

યાઅ્‌ની વો કહતે હૈં કે હમ તો ઉનકી ઈબાદત સિર્ફ ઈસ લિયે કરતે હૈં કે વો હમેં મરતબા કે લિહાઝ સે અલ્લાહ કે કરીબ કર દેં. અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ ને ઉનકો યૂં જવાબ દિયા :

اِنَّ اللّٰهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِيْ مَا هُمْ فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِيْ مَنْ هُوَ كٰذِبٌ كَفَّارٌ ③

''જિન બાતોં મેં યે લોગ ઈખ્તિલાફ કરતે હૈં ઉનકા ફૈસલા અલ્લાહ તઆલા ફરમા દેગા. બિલાશુબા અલ્લાહ ઉસે હિદાયત નહીં દેતા, જો જૂટા ઔર નાશુક્રા હૈ.''

(સૂરઃ ઝુમર, ૩૯:૩)

ઈસ આયતે-કરીમા મેં અલ્લાહ તઆલા ને યે વઝાહત ફરમાઈ કે કાફિર અપને અવલિયા કી ઈબાદત સિર્ફ ઈસ લિયે કરતે થે કે વો ઉન્હેં અલ્લાહ કે કરીબ કર દેં, ઔર પુરાને ઔર નયે સબ તરહ કે કાફિરોં કા યહી મક્સદ હોતા હૈ. ચુનાંચે અલ્લાહ તઆલા ને અપને ઈસ કૌલ સે ઉસ નઝરિયે કો બાતિલ કરાર દિયા, જિન બાતોં મેં યે લોગ ઈખ્તિલાફ કરતે હૈં. અલ્લાહ ઉનકે દરમિયાન ઈન બાતોં કા ફૈસલા કર દેગા. બિલાશુબા અલ્લાહ ઉસે હિદયાત નહીં દેતા, જો જૂટા ઔર નાશુક્રા હો.

ગોયા અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ ને ઉનકા જૂટ વાઝેહ કર દિયા કે યે મહઝ ઉનકા ગુમાને બાતિલ હૈ કે ઉનકે મા'બૂદ ઉન્હેં અલ્લાહ કે કરીબ કર દેંગે ઔર ઉનકે કુફ્ર કી યે વઝાહત ફરમાઈ કે વો ઈબાદત ઉનકે લિયે ફેર દેતે થે. અબ જો શખ્સ થોડી સી ભી તમીઝ રખતા હો ઉસે ઈસસે યે માલૂમ હો જાએગા કે પેહલે કાફિરોં કા કુફ્ર સિર્ફ યે થા કે ઉન્હોંને અપને ઓર અલ્લાહ તઆલા કે દરમિયાન મખ્લૂકાત મેં સે નબીયોં, વલીયોં, દરખ્તોં ઔર

પત્થરોં વગૈરહ કો સિફારિશી બના રખા થા, ઔર વો યે અકીદા રખતે થે કે યે ચીઝેં અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ કે ઈઝ્ન ઔર રઝા સે હી ઉનકી ઝુરૂરતેં પૂરી કરતે હૈં, જૈસા કે વુઝરા, બાદશાહોં કે પાસ સિફારિશ કરતે હૈં. ગોયા ઉન્હોંને અલ્લાહ અઝ-વ-જલ કો ભી બાદશાહોં ઔર વુજરા પર કિયાસ કિયા ઔર કહા કે : જૈસે કિસી બાદશાહ યા સરદાર સે કોઈ કામ હો તો વો ઉસકે ખવાસ ઔર વઝીરોં કો સિફારિશી બનાતા હૈ, ઈસ તરહ હમ અંબિયા ઔર અવલિયા કી ઈબાદત કે ઝરિયે અલ્લાહ તૂઆલા કા તકર્રુબ હાસિલ કરતે હૈં, ઔર યે બાત ઈન્તિહાઈ ગલત હૈ, ક્યૂં કે અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ કે મુશાબિહ કોઈ ચીઝ નહીં ઔર ના હી ઉસે ઉસકી મખ્લૂક પર કિયાસ કિયા જા સકતા હૈ ઔર ના સિફારિશ કે મુઆમલે મેં ઉસકી ઈજાઝત કે બગૈર કોઈ ઉસકે યહાં સિફારિશ કર સકતા હૈ, ઔર યે સિફારિશ સિર્ફ એહલે તૌહીદ કે હક મેં હી હો સકતી હૈ, ઔર વો પાક ઔર બરતર હૈ, જો હર ચીઝ પર કાદિર હૈ ઔર હર ચીઝ કો જાનનેવાલા હૈ. ના વો કિસીસે ડરતા હૈ ઔર ના ઉસે કોઈ ડરા સકતા હૈ, ક્યૂં કે વો પાક હૈ, અપને બંદો પર તસલ્લુત રખતા હૈ ઔર ઉનમેં જિસ તરહ ચાહતા હૈ તસર્રુફ કર સકતા હૈ. બખિલાફ બાદશાહોં ઔર સરદારોં કે, કે વો ના તો કિસી ચીઝ પર કુદરત રખતે હૈં ઔર ના હર ચીઝ જાનતે હૈં. લિહાઝા જિન બાતોં સે વો આજિઝ હોં ઉન્હેં ઐસે આદમિયોં કી ઝુરૂરત હોતી હૈ, જો ઉનકી ઈઆનત કરેં ઔર યે આદમી ઉનકે વુઝરા, ખવાસ ઔર ઉનકે લશ્કર હોતે હૈં, જૈસા કે લોગ ભી અપની હાજાત ઈન લોગોં તક પહુંચાને કે મુહતાજ હોતે હૈ, જો ઉસકી હાજત કો નહીં જાનતે. લિહાઝા વો વઝીરોં ઔર ખવાસ મેં સે ઐસે શખ્સ કે મુહતાજ હોતે હૈં, જો ઉનકે લિયે બાદશાહ યા સરદાર કી મહરબાની ઔર રઝામંદી તલબ કરેં. મગર પરવરદિગાર અઝ-વ-જલ કા મુઆમલા ઐસા નહીં. વો પાક હૈ, અપની તમામ મખ્લૂક સે બેનિયાઝ હૈ, લોગોં પર ઉનકી માંઓં સે ઝ્યાદા મહરબાન હૈ. વો હાકિમે આદિલ હૈ, જો હર ચીઝ કો અપની હિકમત, ઈલ્મ ઔર કુદરત કા જો તકાઝા હૈ ઉસકે મુતાબિક ઉસે ઠીક મકામ પર રખતા હૈ. લિહાઝા કિસી ભી સૂરત મેં ઉસે ઉસકી મખ્લૂક પર કિયાસ કરના જાઈઝ નહીં. ઈસી લિયે અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ ને અપની કિતાબ મેં યે વઝાહત ફરમા દી કે મુશ્રિકીન ઈસ બાત કા ઈકરાર કરતે થે કે અલ્લાહ હી ખાલિક, રાઝિક ઔર મુદબ્બિર હૈ. વહી બેકસ કી ફરિયાદ કુબૂલ કરતા હૈ ઔર બૂરાઈ કો દૂર કરતા હૈ ઔર ઝિંદા કરતા હૈ ઔર મારતા હૈ વગૈરહ સબ અલ્લાહ હી કે અફઆલ હૈ. ઈન મુશ્રિકોં ઔર રસૂલોં કે દરમિયાન ઝઘડા તો સિર્ફ અલ્લાહ અકેલે કી ઈબાદત કે ઈખ્લાસ મેં થા, જૈસા કે અલ્લાહ અઝ-વ-જલ ને ફરમાયા :

وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ

''અગર આપ ઉનસે પૂછેં કે તુમ્હેં કિસને પૈદા કિયા, તો યકીનન કહેંગે કે અલ્લાહ તઆલા ને.'' (સૂરઃ ઝુખરુફ, ૪૩:૮૭)

નીઝ ફરમાયા :

قُلْ مَنْ يَّرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ اَمَّنْ يَّمْلِكُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَمَنْ يُّخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُّدَبِّرُ الْاَمْرَ ؕ فَسَيَقُوْلُوْنَ اللّٰهُ ۚ فَقُلْ اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ۝

''આપ ઉનસે પૂછેં કે આસમાન ઔર ઝમીન સે રિઝ્ક તુમ્હેં કૌન દેતા હૈ યા કાનોં ઔર આંખો કા માલિક કૌન હૈ ઓર કૌન મુરદા સે ઝિંદા કો ઓર ઝિંદા સે મુરદા કો નિકાલતા હૈ ઔર કાયનાત કી તદબીર કરનેવાલા કૌન હૈ ? તો વો ફૌરન્ કહ ઉઠેંગે કે 'અલ્લાહ'. આપ ઉનસે કહેં : ફિર તુમ સોચતે ક્યૂં નહીં ?'' (સૂરઃ યૂનુસ, ૧૦:૩૧)

ઔર ઈસ મઝમૂન કી આયાત બહુત હૈ ઔર ઐસી આયાત પેહલે ઝિક્ર હો ચુકી, જો ઈસ બાત પર દલાલત કરતી હૈં કે રસૂલોં ઓર ઉનકી ઉમ્મતોં મેં ઝઘડા સિર્ફ અલ્લાહ અકેલે કી ઈબાદત કે ઈખ્લાસ મેં થા, જૈસા કે અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા :

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِيْ كُلِّ اُمَّةٍ رَّسُوْلًا اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوْتَ ۚ

''ઔર હમને હર ઉમ્મત મેં એક રસૂલ ભેજા કે અલ્લાહ કી ઈબાદત કરો ઔર અલ્લાહ કે સિવા દૂસરોં કી હુક્મરાની સે બચો.'' (સૂરઃ નહ્લ, ૧૬:૩૬)

ઔર જો ભી આયાત ઈન માઅ્નોં મેં આઈ હૈ. નીઝ અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ ને કુરઆને-કરીમ કે બહુત સે મકામાત પર સિફારિશ કી સૂરત વાઝેહ કી હૈ. ચુનાંચે સૂરઃ બકરહ મેં ફરમાયા :

مَنْ ذَا الَّذِيْ يَشْفَعُ عِنْدَهٗٓ اِلَّا بِاِذْنِهٖ ؕ

''કૌન હૈ જો અલ્લાહ કી ઈજાઝત કે બગૈર ઉસકે યહાં સિફારિશ કર સકે ?''
(સૂરઃ બકરહ, ૨:૨૫૫)

ઔર સૂરઃ નજમ મેં ફરમાયા :

وَكَمْ مِّنْ مَّلَكٍ فِي السَّمٰوٰتِ لَا تُغْنِيْ شَفَاعَتُهُمْ شَيْـًٔا اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ اَنْ يَّاْذَنَ اللّٰهُ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيَرْضٰى ۝

''ઔર આસમાનોં મેં કિતને હી ફરિશ્તે હૈં, જિનકી ઈબાદત કુછ ભી ફાયદા નહીં દેતી, મગર અલ્લાહ જિસકે લિયે ચાહે ઈજાઝત બક્ષે ઔર (સિફારિશ) પસંદ કરે.'' (સુરઃ નજમ, ૫૩:૨૬)

ઔર સૂરઃ અંબિયા મેં ફરિશ્તોં કા વસ્ફ યૂં બયાન ફરમાયા :

وَلَا يَشْفَعُوْنَ ۙ اِلَّا لِمَنِ ارْتَضٰى وَهُمْ مِّنْ خَشْيَتِهٖ مُشْفِقُوْنَ ﴿٢٨﴾

''વો સિર્ફ ઉસી કી સિફારિશ કર સકેંગે, જિનકે લિયે અલ્લાહ કી રઝા હો ઔર વો તો ખૂદ અલ્લાહ કે ખૌફ સે ડર રહે હોંગે.'' (સૂરઃ અંબિયા, ૨૧:૨૮)

ઔર અલ્લાહ અઝ-વ-જલ ને યે ભી ખબર દી હૈ કે વો અપને બંદોં સે કુફ્ર પર રાઝી નહીં હોતા, બલ્કે સિર્ફ ઉનસે શુક્ર પર હી રાઝી હોતા હૈ, ઔર શુક્ર હી ઉસકી તૌહીદ ઔર ઉસકી ઈતાઅત કે મુતાબિક અમલ હૈ. ચુનાંચે સૂરઃ ઝુમર મેં અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા :

اِنْ تَكْفُرُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ ۟ وَلَا يَرْضٰى لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ ۚ وَاِنْ تَشْكُرُوْا يَرْضَهُ لَكُمْ ۭ

''અગર તુમ નાશુક્રી કરોગે, તો અલ્લાહ તુમસે બેનિયાઝ હૈ ઔર વો અપને બંદોં કી નાશુક્રી પસંદ નહીં કરતા, ઔર અગર તુમ શુક્ર કરોગે તો વો ઉસે તુમ્હારે લિયે પસંદ કરતા હૈ.'' (સૂરઃ ઝુમર, ૩૯:૭)

ઔર બુખારી ને અપની સહીહ મેં હઝરત અબૂ હુરૈરહ ﷺ સે રિવાયત કિયા હૈ, ઉન્હોંને કહા : ''અય અલ્લાહ કે રસૂલ ! આપકી શફાઅત સે ઝ્યાદા હિસ્સા કિસે મિલેગા ?'' આપ ﷺ ને ફરમાયા :

''જિસને ખુલૂસે દિલ સે લા-ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહ કહા. (આપને કલ્બ કા લફ્ઝ ઈસ્તિમાલ ફરમાયા યા નફ્સ કા).

ઔર હઝરત અનસ ﷺ સે સહીહ હદીસ મેં આયા હૈ, આપ ﷺ ને ફરમાયા :

''હર નબી કી એક દુઆ મુસ્તજાબ હૈ, ઔર સબ હી અપની-અપની દુઆ કર ચુકે ઔર મૈંને અપની દુઆ કો રોઝે કિયામત અપની ઉમ્મત કી શફાઅત કે લિયે મહફૂઝ કર રખા હૈ ઓર વો ઈન્-શા અલ્લાહ હર ઉસ શખ્સ કો પહુંચેગી જો મેરી ઉમ્મત મેં સે ઈસ હાલ મેં મરા હુવા હો કે ઉસને અલ્લાહ કે સાથ કિસી કો શરીક ના કિયા હો.''

ઔર ઈસ મઝમૂન કી અહાદીસ બહુત હૈ ઔર જો કુછ હમને આયાત વ અહાદીસ ઝિક્ર કી હૈ સબ ઈસ બાત પર દલાલત કરતી હૈ કે ઈબાદત અલ્લાહ અકેલે કા હક હૈ, ઉસમેં સે કુછ ભી ગૈરુલ્લાહ કે લિયે સર્ફ કરના જાઈઝ નહીં, ના અંબિયા કે લિયે ઔર ના હી દૂસરે કે લિયે. નીઝ યે કે શફાઅત સિર્ફ અલ્લાહ અકેલે કી મિલ્કીયત (કા હક્ક) હૈ, જૈસા કે અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ ને ફરમાયા :

قُلْ لِّلّٰهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيْعًا ؕ

''આપ કહ દિજિયે કે શફાઅત પૂરી કી પૂરી અલ્લાહ હી કે લિયે હૈ.''

(સૂરઃ ઝુમર, ૩૯:૪૪)

ઔર શફાઅત કા હક કિસીકો સિર્ફ ઉસી સૂરત મેં મિલેગા કે શફાઅત કુબૂલ કરનેવાલે કી ઈજાઝત હો ઔર જિસકે હક મેં શફાઅત કી જા રહી હૈ ઉસકે મુતાલ્લિક ઉસકી રઝા હો, ઓર વો અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ હી હો સકતા હૈ, જો તૌહીદ કે ઈલાવા કિસી બાત પર રાઝી નહીં હોતા, જૈસા કે પેહલે ગુઝર ચુકા હૈ. રહે મુશ્રિકીન, તો ઉનકા શફાઅત મેં કોઈ હિસ્સા નહીં, જૈસા કે અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા :

فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشّٰفِعِيْنَ ﴿٤٨﴾

''ઇન્હેં સિફારિશ કરનેવાલોં કી સિફારિશ કુછ ફાયદા ના દેગી.''

(સૂરઃ મુદસ્સિર, ૭૪:૪૮)

مَا لِلظّٰلِمِيْنَ مِنْ حَمِيْمٍ وَّلَا شَفِيْعٍ يُّطَاعُ ﴿١٨﴾

''ઝાલિમોં કા ના કોઈ દોસ્ત હોગા ઓર ના ઐસા સિફારિશી જિસકી બાત માની જાએ.'' (સૂરઃ મુ'મિન, ૪૦:૧૮)

ઔર ઝુલ્મ કા લફ્ઝ અગર અલલ-ઈત્લાક ઈસ્તિમાલ હો તો ઉસસે મુરાદ શિર્ક હોતા હૈ, જૈસા કે અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા :

وَالْكٰفِرُوْنَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿٢٥٤﴾

''ઔર કાફિર હી ઝાલિમ હૈ.'' (સૂરઃ બકરહ, ૨:૨૫૪)

નીઝ ફરમાયા :

اِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيْمٌ ﴿١٣﴾

''બિલાશુબા, શિર્ક હી બડા ઝુલ્મ હૈ." (સૂરઃ લુકમાન, ૩૧:૧૩)

રહા સવાલ કા વો હિસ્સા, જો આપને બાઝ સૂફિયા કે કૌલ કે મુતાલ્લિક ઝિક્ર કિયા હૈ કે વો મસાજિદ વગૈરહ મેં દરૂદ ઈસ તરહ પઢતે હૈં - ''અય અલ્લાહ ! ઈસ પર રહમત ભેજ જિસે તૂને અપને જબરૂતી અસરાર કે લિયે ફટને ઓર રહમાની અનવાર કે અલગ હોને કા સબબ બનાયા, તો વો રબ્બાની દરગાહ સે ગાઈબ ઔર તેરે ઝાતી અસરાર કા ખલીફા બન ગયા..." (આખિર તક)

જવાબ : ઈસ કલામ ઔર ઈસસે મિલતે-જુલતે કલામ કે મુતાલ્લિક યહી કહા જા સકતા હૈ કે યે તકલ્લુફ ઔર ગુલૂ કી વો કિસ્મ હૈ, જિસસે હમારે નબી ﷺ બચતે રહે, જૈસે કે સહીહ મુસ્લિમ મેં હજરત અબ્દુલ્લાહ બિન મસ્ઊદ رضي الله عنه કી રિવાયત હૈ કે રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને ફરમાયા :

''ગુલૂ કરનેવાલે હલાક હુવે. યે બાત આપને તીન બાર ફરમાઈ."

ઈમામ ખત્તાબી رحمه الله કહતે હૈં કે 'મુતનતઅ' એહલે કલામ કે મઝાહિબ કે મુતાબિક વો લોગ હૈં, જો બહસ મેં તકલ્લુફ સે કિસી ચીઝ કી ગુમરાહી તક જા પહુંચે. યે લોગ લા-યાઅ્‌ની બાતોં મેં દાખિલ હોનેવાલે હૈં ઔર ઐસી બહસ કરતે હૈં જિન તક લોગોં કી અક્લોં કી રિસાઈ ના હો.

ઔર અબૂલ સાદાત ઈબ્ને અલ-અસીર કહતે હૈં : યે વો લોગ હૈં જો કલામ મેં ગુલૂ કરને ઔર ગહરાઈ તક ચલે જાનેવાલે હૈં ઔર અપને હલક કે દૂર કે હિસ્સે સે કલામ કરનેવાલે હૈં યે લફ્ઝ 'નતઅ' સે મશ્ક હૈ, જિસકા માઅ્‌ની તાલૂ હૈ. ફિર યે લફ્ઝ હર ઉસ શખ્સ કે મુતાલ્લિક ઈસ્તિમાલ હોને લગા જો અપને કૌલ ઔર ફઅલ મેં ગહરાઈ તક ચલા જાએ.

લુગ્‌ત કે ઈન દો ઈમામોં સે જો કુછ મઝકુર હુવા, ઈસ લિયે આપ પર ઔર જો શખ્સ ભી અદના સી બસીરત ભી રખતા હો ઉસ પર યે બાત વાઝેહ હો જાએગી કે હમારે નબી ઔર હમારે સરદાર ﷺ પર સલાતો-સલામ કી યે કૈફિયત તકલ્લુફ ઔર ગુલૂ કી વો કિસ્મ હૈ, જિસસે મના કિયા ગયા હૈ, ઓર ઈસ સિલસિલે મેં મુસલમાન કે લિયે મશરૂઅ બાત યહી હૈ કે સલાતો-સલામ કી સિફત મેં રસૂલુલ્લાહ ﷺ સે જો કૈફિયત સાબિત હૈ ઉસે હી ઈખ્તિયાર કરે ઓર યે દૂસરી કૈફિયાત સે બેનિયાઝ ભી કર દેતી હૈ ઔર ઈસ બારે મેં સહીહૈન કે રિવાયાત મૌજૂદ હૈ. બુખારી મેં કઅબ બિન ઉજઝહ رضي الله عنه સે રિવાયત હૈ કે સહાબા رضي الله عنهم ને કહા : અય અલ્લાહ કે રસૂલ ! હમેં આપ પર દરૂદ ભેજને કા હુક્મ દિયા ગયા હૈ, તો હમ આપ પર કૈસે દરૂદ ભેજેં ? આપ ﷺ ને ફરમાયા : યૂં કહો –

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّ عَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى إِبْرَاهِيْمَ وَ عَلٰى اٰلِ إِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ ط وَبَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى إِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰى اٰلِ إِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ.

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદ વ અલા આલિ મુહમ્મદ કમા સલ્લઈત અલા ઈબરાહીમ વ અલા આલિ ઈબરાહીમ ઈન્નક હમીદુમ્-મજીદ, વ બારિક અલા મુહમ્મદ વ અલા આલિ મુહમ્મદ કમા બારકત અલા ઈબરાહીમ વ અલા આલિ ઈબરાહીમ ઈન્નક હમીદુમ્-મજીદ.

''અય અલ્લાહ ! મુહમ્મદ ﷺ પર ઔર મુહમ્મદ ﷺ કી આલ પર રહમત ભેજ, જૈસે તૂને ઈબ્રાહીમ ﷺ ઔર ઈબ્રાહીમ ﷺ કી આલ પર રહમત ભેજી થી. બિલાશુબા તૂ કાબિલે સતાઈશ હૈ ઔર બુઝુર્ગીવાલા હૈ ઔર મુહમ્મદ ﷺ ઔર મુહમ્મદ ﷺ કી આલ પર બરકત નાઝિલ ફરમા, જૈસે તૂને ઈબ્રાહીમ ﷺ ઔર આલે ઈબ્રાહીમ ﷺ પર બરકત નાઝિલ ફરમાઈ થી. બિલાશુબા તૂ કાબિલે સતાઈશ હૈ, બુઝુર્ગીવાલા હૈ.''

ઔર સહીહૈન મેં અબૂ હમીદ અદી ﷺ સે રિવાયત હૈ કે સહાબા ને કહા : અય અલ્લાહ કે રસૂલ ! હમ આપ પર કૈસે દરૂદ ભેજેં, તો આપ ﷺ ને ફરમાયા : કહો –

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّ عَلٰى أَزْوَاجِهٖ وَذُرِّيَّتِهٖ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى اٰلِ إِبْرَاهِيْمَ وَ بَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ أَزْوَاجِهٖ وَ ذُرِّيَّتِهٖ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى إِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ.

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદ વ અલા અઝવાજિહી વ ઝુર્રિયતિહી કમા સલ્લઈત અલા આલિ ઈબરાહીમ વ બારિક અલા મુહમ્મદ વ અઝવાજિહી વ ઝુર્રિયતિહી કમા બારિક અલા આલિ ઈબરાહીમ ઈન્નક હમીદુમ્-મજીદ.

(અય અલ્લાહ ! મુહમ્મદ ﷺ, આપ કી બીવીયોં પર ઔર આપ કી અવલાદ પર રહમત ભેજ, જૈસા કે તૂને આલે ઈબ્રાહીમ પર રહમત ભેજી ઔર મુહમ્મદ ﷺ પર ઔર આપ કી બીવીયોં પર ઔર આપ કી અવલાદ પર બરકત નાઝિલ ફરમા, જૈસે તૂને આલે ઈબ્રાહીમ પર બરકત નાઝિલ ફરમાઈ. બિલાશુબા તૂ કાબિલે સતાઈશ હૈ, બુઝુર્ગીવાલા હૈ.)

ઔર સહીહ મુસ્લિમ મેં અબૂ મસ્ઊદ અન્સારી ﷺ સે રિવાયત હૈ, વો કહતે હૈં

કે બશીર બિન મસ્ઉદ ને કહા : અય અલ્લાહ કે રસૂલ ! હમેં અલ્લાહ ને આપ પર દરૂદ ભેજને કા હુક્મ દિયા હૈ, તો હમ આપ પર કૈસે દરૂદ ભેજેં. આપ ચુપ હો ગયે, ફિર ફરમાયા : કહો –

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّ عَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى إِبْرَاهِيْمَ وَ وَبَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَ عَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى إِبْرَاهِيْمَ إِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ وَالسَّلَامُ كَمَا عَلِمْتُمْ.

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદ વ અલા આલિ મુહમ્મદ કમા સલ્લઈત અલા ઈબરાહીમ વ બારિક અલા મુહમ્મદ વ અલા આલિ મુહમ્મદ કમા બારકત અલા ઈબરાહીમ ઈન્નક હમીદુમ્-મજીદ, વસ્સલામુ કમા અલ્લમતહુ.

(અય અલ્લાહ ! મુહમ્મદ ﷺ ઔર આલે મુહમ્મદ ﷺ પર રહમત ભેજ, જૈસા કે તૂને ઈબ્રાહીમ પર રહમત ભેજી ઔર મુહમ્મદ ﷺ ઔર આલે મુહમ્મદ ﷺ બરકત નાઝિલ ફરમા, જૈસે તૂને તમામ જહાંવાલોં સે ઈબ્રાહીમ પર બરકત નાઝિલ ફરમાઈ. બિલાશુબા તૂં કાબિલે સતાઈશ, બુઝુર્ગીવાલા હૈ ઔર સલામ વો હૈ જૈસા કે તુમ જાનતે હો.)

યે અલ્ફાઝ યા ઈનસે મિલતે-જુલતે ઔર દૂસરે અલ્ફાઝ વો હૈ, જો નબી ﷺ સે સાબિત હૈ. એક મુસલમાન કો ચાહિયે કે રસૂલુલ્લાહ પર સલાતો-સલામ મેં યહી અલ્ફાઝ ઈસ્તિમાલ કરે, ક્યૂં કે રસૂલુલ્લાહ ﷺ યે બાત સબ લોગોં સે ઝ્યાદા જાનનેવાલે થે કે ઉનકે હક મેં કૌનસે અલ્ફાઝ ઈસ્તિમાલ કરના ઝ્યાદા મુનાસિબ હૈ, જૈસા કે વો યે બાત ભી સબ સે ઝ્યાદા જાનનેવાલે થે કે અપને પરવરદિગાર કે હક મેં કૌન સે અલ્ફાઝ ઈસ્તિમાલ કરના ચાહિયે.

રહે ઉસ કિસ્મ કે અલ્ફાઝ, જો બા-તકલ્લુફ ઈસ્તિમાલ કિયે ગયે હોં, બિદઈ કિસ્મ કે હો ઔર કઈ માઅ્નોં કા એહતિમાલ રખતે હોં, યે સહીહ નહીં, જૈસા કે વો અલ્ફાઝ જિનકા સવાલ મેં ઝિક્ર હુવા હૈ. લિહાઝા ઈન્હેં ઈસ્તિમાલ ના કરના ચાહિયે, ક્યૂં કે ઈનમેં તકલ્લુફ હૈ ઔર કઈ બાતિલ માઅ્નોં સે ઈનકી તફસીર ભી હો સકતી હૈ. ફિર યે ઉન અલ્ફાઝ કે ભી ખિલાફ હૈ જો રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને પસંદ ફરમાએ ઔર અપની ઉમ્મત કો ઉનકી હિદાયત કી, જબ કે આપ સારી ખલકત સે ઝ્યાદા જાનનેવાલે, ઉનકે સબ સે ઝ્યાદા ખૈરખ્વાહ ઔર તકલ્લુફ સે દૂર રહનેવાલે થે. આપ પર આપ કે પરવરદિગાર કી તરફ સે બેહતરીન સલાતો-સલામ હો, ઔર મૈં ઉમ્મીદ રખતા હૂં કે જો કુછ દલાઈલ હમને ઝિક્ર કિયે હૈં ઉનસે હકીકતે તૌહીદ ઔર હકીકતે શિર્ક કી વઝાહત હો જાતી હૈ

ઔર ઉસ ફર્ક કી ભી જો ઇસ બારે મેં પેહલે મુશ્‌રિકોં ઔર બાદ કે મુશ્‌રિકોં મેં હૈ.

નીઝ રસૂલુલ્લાહ ﷺ પર મશરૂઅ દરૂદ કી કૈફિયત મેં યે બયાન કાફી ઓર તાલિબે હક કે લિયે કિનાઅત કે કાબિલ હૈ. અલબત્તા જિસ શખ્સ કી મઆરિફત હક કી રગબત હી ના હો વો અપની ખ્વાહિશ કે તાબે હૈ, જિસકે મુતાલ્લિક અલ્લાહ અઝ-વ-જલ ને ફરમાયા :

فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ ۚ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِغَيْرِ هُدًى مِّنَ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٠﴾

''ફિર અગર વો આપ કી બાત ના માને તો જાન લિજિયે કે વો સિર્ફ અપની ખ્વાહિશાત કે પીછે લગે હુવે હૈં, ઔર ઉસ શખ્સ સે બઢકર ગુમરાહ કૌન હોગા જો અલ્લાહ કી તરફ સે આમદે હિદાયત કો છોડકર અપની ખ્વાહિશ કે પીછે લગ જાએ. બિલાશુબા અલ્લાહ ત્આલા ઝાલિમ લોગોં કો હિદાયત નહીં દેતા.''

(સૂરઃ કસસ, ૨૮:૫૦)

ઇસ આયતે-કરીમા મેં અલ્લાહ ત્આલા ને યે વઝાહત ફરમાઈ કે અલ્લાહ ત્આલા ને અપને નબી ﷺ કો જો દીને-હક ઔર હિદાયત દેકર ભેજા હૈ, તો ઇસ નિસ્બત લોગ દો કિસ્મ કે હોતે હૈં – એક વો, જો અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ કી બાત માનનેવાલે હૈં ઔર દૂસરે વો, જો અપની ખ્વાહિશ કે પીછે ચલનેવાલે હૈં નીઝ અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ ને યે બતલાયા કે જો શખ્સ અલ્લાહ કી હિદાયત કો છોડકર અપની ખ્વાહિશાત કે પીછે લગતા હૈ ઉસસે ઝ્યાદા ગુમરાહ કોઈ નહીં.

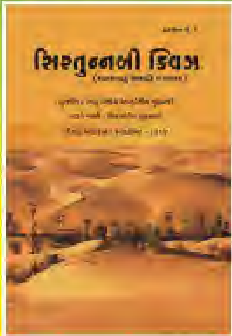
હમ અલ્લાહ અઝ-વ-જલ સે ખ્વાહિશ કી ઇત્તિબાઅ સે મહફૂઝ રહને કી દુઆ કરતે હૈં. બિલાશુબા અલ્લાહ ત્આલા બડા ફૈયાઝ ઔર મહેરબાન હૈ.

و صلى الله وسلم على عبده و رسوله نبينا محمد و آله و صحبه و اتباعه بإحسان الى يوم الدين.

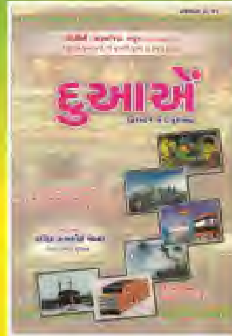
વ-સલ્લલ્લાહુ વ સલ્લમ અલા અબ્દુહૂ વ રસૂલુહૂ નબિય્યિના મુહમ્મદ વ આલિહિ વ-સ્હાબિહિ વ અહબાઈ બિ-ઇહસાન ઇલા યવ્‌મુદ્દીન.

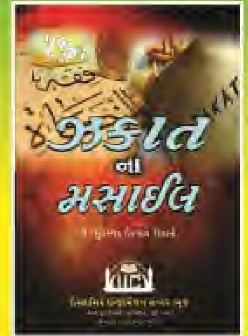
ઈસ્લામિક ઈન્ફર્મેશન સેન્ટર-કચ્છ દ્વારા પ્રકાશિત કેટલાક પુસ્તકો

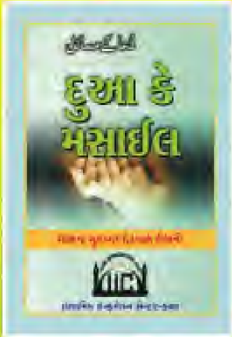

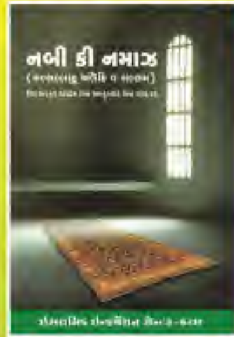

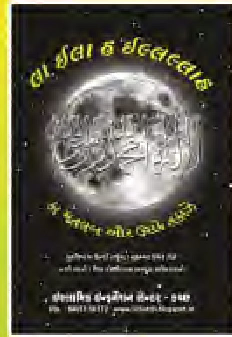

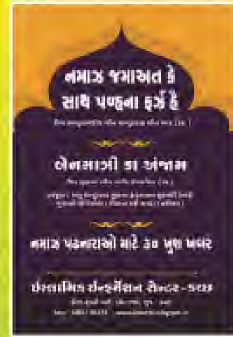

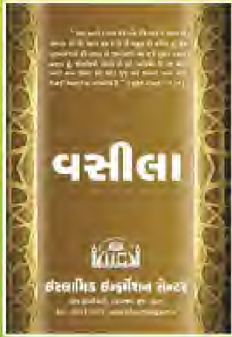

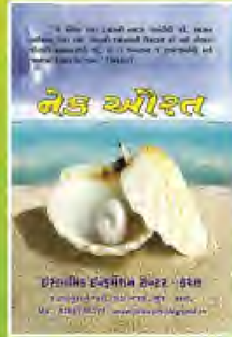

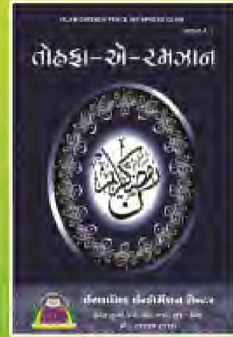

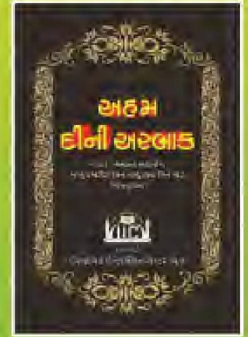

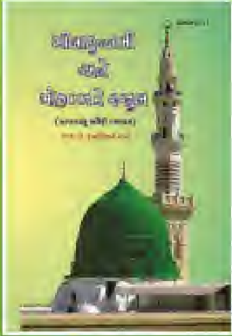
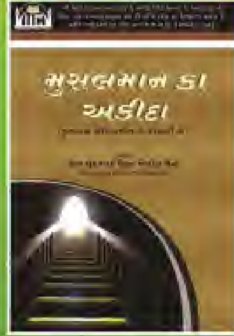

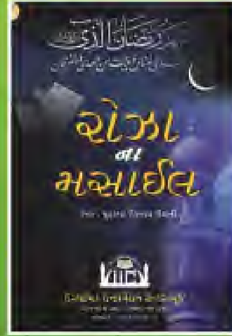

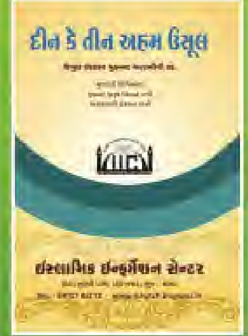

ઈસ્લામિક ઈન્ફર્મેશન સેન્ટર-કચ્છ
નૂરાની હોટલ પાસે, ડાંડા બજાર, ભૂજ (કચ્છ)
મો. : +91 8401786172
Blog : www.iickutch.blogspost.in